

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

—●—
2'nci Toplantı

11 Mayıs 2022 Çarşamba

—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELELER

1.- Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

—●—

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

11 Mayıs 2022 Çarşamba

I- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.37'de açıldı.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesapları, genel görüşmeye sunuldu .

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 12 Mayıs 2022 Perşembe günü toplanmak üzere saat 18.11'de toplantıya son verildi.

11 Mayıs 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ile Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sunumu yapmanız için sözü size veriyorum.

Buyurun.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonun değerli üyeleri, değerli hazırun; hepinizi kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Sunum konuları; kuruluşumuz hakkında genel bilgiler, personel bilgileri, mali bilgiler, yatırıma yönelik hususlar, temel hizmetlerimiz ve diğer faaliyetleri içerecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bu yapmış olduğunuz slaytları mail ortamında üyelerimize istiyoruz; ulaştıralım.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Tabii ki ulaştırabiliriz, anlaşıldı.

Kuruluşumuz, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının ilgili kuruluşu ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi. Ana statüsüne göre hizmet vermekte, Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Limited Şirketi de iştirakimiz olarak görev yapmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzün kuruluş amacı, görev ve sorumluluk sahalarında gemilerin seyir emniyeti ile denizde can, mal, çevre güvenliğini artırmak, deniz haberleşmesini sağlamak ve faaliyet konularıyla ilgili tüm cihaz ve tesisleri kurup işletmektir. 2.367 personelle hizmet veriyoruz, bunların 135'i hizmet alımı yoluyla taşeron olarak çalıştırdığımız personel, 854 sayılı Deniz İş Kanunu'na tabi 1.089 personelimiz var, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi de 1.140 personelimiz var. Personelimizin unvanlarına göre dökümü de yansıda görüldüğü şekildedir.

Mali durum analizine baktığımızda, 2021 yılında 2,87 milyar Türk lirası gelir elde ettik, 965 milyon da giderimiz oluştu. Böylelikle, 2021 yılı sonunda 1,91 milyar Türk lirası kâr etmiş durumda bitirdik. Bunun dışında, kurumlar vergisi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığına 477,5 milyon, temettü olarak yine Hazine ve Maliye Bakanlığımıza 719,4 milyon, hasılat payı olarak yine Hazine ve Maliyeye 320,7 milyon. Kılavuz ve römorkör hasılat payı olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımıza 162,4 milyon ve diğer fonlar olarak 1,29 milyon Türk lirası ödeme yapıldı. Kuruluşumuz, kurumlar vergisinde Türkiye genelinde 31'inci, İstanbul Vergi Dairesi sıralamasında ise 2'nci sırada bulunmakta. 2021 yılı sonu itibarıyla Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü kurulduğundan bugüne kadar da devlete yaklaşık 6,8 milyar Türk lirası kaynak aktarmış durumdadır.

Yıllara göre kârlılık analizine baktığımızda son altı yılı baz alarak bir çalışma yaptık. Burada Türk lirası olarak analize baktığımızda 318 milyondan 1 milyar 910 milyon Türk lirasına çıkmış durumda 2021 yılı sonu itibarıyla, yaklaşık 6 katına çıkmış durumda. Gelirlerimizin çoğu dolar üzerinden olduğu için de bu anlamda bir analiz yaptık ve son altı yılda da kârlılığımız 105 milyon dolardan 216 milyon dolara yükselmiş durumdadır.

Faaliyet gelirlerimizin analizine baktığımızda ise fener hizmet satışlarından 2021 yılı için 1 milyar 218 milyon, kılavuzluk hizmet satışlarından 1 milyar 137 milyon, römorkör hizmet satışlarından 488 milyon, tahlisiye hizmet satışlarından 189 milyon, gemi kurtarma ücreti olarak 155 milyon ve diğer faaliyetlerle ilgili 19,7 milyon Türk lirası gelir elde etmiş durumdayız. Burada dikkat çekici bir rakam, kılavuzluk hizmet satışları ilk defa fener hizmet satışlarına bu kadar yakınlaşmış durumda. Bu da -ileride de bahsedeceğim- kılavuzluk hizmetinin artmasıyla alakalı, normalde fener satışlarımız bizim gelirimizin içinde yüzde 40'ın üzerinde olurdu; kılavuzluk hizmet satışlarında kılavuzluk yapma sayımız arttıkça gelirimiz de yükselmiş durumda.

Kârlılık ve verimliliğin artırılması yönünde yaptığımız çalışmalardan bahsedecek olursak; kılavuzluk, römorkör ve diğer hizmetler tarifesini 15 Şubat 2021 yılında yüzde 10'luk bir artışla güncelledik. Bundan yıllık 10,65 milyon dolar ilave bir gelir elde edildi. Tehlikeli yük tarifesinde 29 Mart 2021 yılında yaptığımız bir değişiklikle yıllık yine 1 milyon dolar ilave gelir elde edildi. Römorkör tarifesinde 15 Ekim 2021'de yapılan değişiklikle, bu uygulamayla 2,4 milyon olmak üzere, toplamda 2021 yılında 14 milyon dolar ilave bir gelir elde etmiş olduk. Yine, 15 Şubat 2022 tarihinde kılavuzluk tarifesine yüzde 12,5 bir artışla bir güncelleme yaptık, bunun da bu yıl için yıllık bazda bize 15 milyon dolar bir ilave gelir getirmesini bekliyoruz. Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Uygulama Yönetmeliği Yönergesi'nde yapılan değişiklikle de İstanbul Boğazı'nda 200 metre üstü tehlikeli yük taşıyan gemilere römorkör refakati vermekteydik. Bu 200 metre sınırını 175 metreye düşürdük; böylece, boğazın güvenliğini artırıcı tehlikeli yük taşıyan gemilere daha hızlı müdahale etmek anlamında güvenliğini artırıcı bir faaliyet olarak bu değişikliği yaptık. Bununla beraber, bu hizmetin bedeli olarak da yıllık 14 milyon dolar ilave bir gelir beklemekteyiz. Bu iki değişiklikle toplamda yılda 29 milyon dolarlık ilave bir gelir elde edilmesi beklenmektedir.

Tabii, kârlılığı arttırmanız için -hepimizin bildiği gibi- geliri arttırmanız lazım, giderleri disiplin altına almanız lazım. Gelirleri arttırırken de hem yaptığımız faaliyetlerin tarifelerini güncelleme hem de yeni faaliyet sahaları, yeni işler yaparak kârlılık gelirlerini arttırabiliriz. Bu anlamda, biz 2019 yılında Zonguldak taşkömürü işletmesinin kılavuzluk hizmetlerini yapmaya başladık ve 2021 yılı itibarıyla oradan 3,5 milyonluk ilave bir ek gelirimiz oluştu. Mersin-2 Bölgesi'nin de 2019 yılı itibarıyla yine kılavuzluk hizmetini yapmaya başladık, böylelikle 2021 yılı içinde 16,4 milyonluk bir gelir elde edildi. İstanbul Havalimanı'nın liman kısmındaki kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerini yine Bakanlığımızın bize verdiği yetkiyle yapmaya başladık; burada da 2021 itibarıyla 19 milyon liralık bir gelirimiz oluştu ve yeni yapılan Filyos Limanı'nın da -işletmeye açılan, hizmete açılan Filyos Limanı-oranın da kılavuzluk hizmetlerini Bakanlığımız bize verdi; şu an için 2021 yılında 115 bin liralık bir geliri oldu ama gemilerin sayısının artmasıyla ve kılavuzluk hizmetimizin artmasıyla ileriye yönelik önemli bir gelir kaynağı olacak kuruluşumuz için.

Yatırımlarımıza bakıldığında, 2021 yılı yatırım ödeneğimiz 184,6 milyondur, yüzde 81'lik bir yatırım gerçekleşmesiyle tamamladık. 2022 yılı yatırım ödeneğimiz de 74,98 milyon lira. Bu kapsamda -ileride de bahsedeceğim ama- römorkörler, acil müdahale botları, kılavuzluk botları, kılavuzluk ve fener istasyonlarımızın inşaatları, yeni inşa yahut tadilatları, Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sistem yükseltmesi, fener kulelerimizin yenilenmesi ve şamandıraların yenilenmesi gibi işleri içermekte.

Temel hizmetlerimizi hatırlatacak olursak; gemi trafik hizmetleri, seyir yardımcısı hizmetleri, can kurtarma tahliyesi hizmetleri, kurtarma ve römorkörcülük hizmetleri, kılavuzluk hizmetleri, deniz ve çevre kirliliğine müdahale, deniz haberleşmesi hizmetleridir.

Seyir yardımcısı hizmetleri anlamında Türkiye kıyılarına yayılmış 490 fener, 128 şamandıra ve toplamda 618 olmak üzere seyir yardımcımız mevcut. Bunun yanında 416 da yardımcı tesislerimiz Türkiye kıyılarına yayılmış durumdadır. Tüm Türkiye'deki fenerler bize ait değildir, bazen vatandaşlarımız "Fenerler çalışmıyor, arızalanıyor veya kötü durumda." diye bizi de arıyorlar, bizimkiler tamamen seyir güvenliğine tabi olan fenerler veya seyir yardımcılarıdır; limanlarda ve barınaklardaki fenerlerin sorumluluğu yüzde 90 oranında o tesisi işletenlerdedir; bir bilgi olarak vermek isterim. Bu seyir yardımcılarımızda yenilenebilir enerji kaynağından faydalanma oranımızı yüzde 81'e çıkardık, hedefimiz burada yüzde 100'e ulaşmak. Seyir yardımcılarının çalışabilirlik oranı denizde güvenlik ve seyir emniyeti açısından çok önemli, bu anlamda da çalışabilirlik oranımız yüzde 99,94 olarak 2021 yılında gerçekleştirdik.

Fenerlerimizin içinde tabii ki tarihî fenerlerimiz de var, burada 41 tane tarihî fenerimiz var efendim. Tarihî fenerlerimizin restorasyon, restitüsyon ve tadilat, bakım onarımlarını yapmaktayız. Bu anlamda, tarihî Şile Feneri'mizin restorasyonu tamamlandı, Anadolu Feneri'miz tamamlandı, Ahırkapı Feneri'mizin restorasyonu bu yıl içinde, birkaç ay içinde tamamen tamamlanacak. Rumeli Feneri'miz devam etmekte, bu yıl içinde tamamlamayı düşünüyoruz. Kalan diğer tarihî fenerlerimizle ilgili de çalışmalarımız devam ediyor. Bunun dışında, Türkiye çapındaki 89 tane fenerimizin hepsinin tadilatları yapıldı. Bu yıl içinde de mevcut 52 fener kulesinin 2023 ihalesini yapıp 2023 yılı sonuna kadar bütün fenerlerimizin bakım, onarım, tadilatlarını tamamlamış durumda olacağız.

Şamandıralarımızı seyir yardımcıları anlamında "Atlas hibrit şamandıra" adıyla tanımladık. 18 tane şamandırayı denize attık, 2022 yılı içinde 8 tanesini atmayı planlıyoruz. Bu şamandıramızın özelliği şu: Dizaynı ve yapımı; tamamen kendi arkadaşlarımızın dizaynıdır ve yapımı kendi personelimiz tarafından yapıldı, imalatı kendileri tarafından yapıldı. Örnek bir şamandıra oldu. Uluslararası standartlara uygun bir imalat gerçekleştirdik. Aynı şeyi, deniz fenerlerimizin, özellikle şehir içinde olanların -"Efe Hibrit Deniz Feneri" diye bir proje hazırladık- imalatlarını da bu tarz bir şekilde getirmeyi düşünüyoruz.

Bugün itibarıyla 103 tane deniz aracıyla hizmet vermekteyiz. Bu deniz araçlarının içinde acil müdahale römorkörleri, can kurtarma botları, denizdeki yakıtı toplama gemisi, acil müdahale gemisi, kılavuz botları, hizmet botları, yüzer vinçler ve İzmir’de konuşlu 1 adet Zübeyde Hanım Müze Gemimiz mevcut.

2019 yılında 2 adet römorkör, 2020 yılında 15 tane acil müdahale şişme RHIB botu, 2021 yılında 4 tane acil müdahale römorkörü ile 6 tane kılavuzluk hizmet botu teslim aldık ve filomuzu gençleştirdik, daha da güçlendirmiş olduk. 2023 yılı için 2 tane acil müdahale römorkörümüz planlandı. 2024 yılında da 6 kılavuzluk hizmet botumuzu da yatırım planına koymuş durumdayız. Elimizdeki mevcut, bizim işimize göre ekonomik ömürlerini tamamlamış olan 5 tane RHIB bot, 2 palamar botu, 3 kılavuz botu ve 2 liman kontrol botunun da hepsini okullarımıza teslim ettik, denizci öğrencilerimizin eğitiminde fiilen kullanılmaktalar.

Operasyonel bilgilere baktığımız zaman 2021 yılında 25 adet gemi kurtarma hizmeti verildi, 6.408 römorkör refakati, 6.204 liman römorkörcülük hizmeti, 7 çeki ve 2 de çevre kirliliğine müdahale hizmeti verdik. 186 olayda 667 de can kurtarmış durumdayız.

Türk boğazlarında konuşlanma bizim için hayati önemde. Gemilerin Türk boğazları içinde herhangi bir hadise yaşayıp sürüklenmesi, herhangi bir arıza yaşaması hâlinde müdahalemizin çok kısa süre içinde olması gerekiyor. Belli bir büyüklükteki tehlikeli yük taşıyan gemilere -az önce arz ettiğim gibi-refakat hizmeti veriliyor ama onun dışında, boğazın içinde -her 2 boğaz için, Çanakkale ve İstanbul için- karşılıklı, belli mesafelerle konuşlanmak zorundayız. Takdir edersiniz ki Boğaziçi’nde bir yer almak, oraya gemi bağlayabilmek... Bunların izinlerini almak da gerçekten meşakkatli bir süreç ama bu anlamda, kurumlarımızla görüştük, gerekli izinleri de aldık. Son bir yılda... Geçen ay Beykoz Çubuklu’da bir yeni bağlama yeri tahsis edildi Millî Emlak Genel Müdürlüğümüz tarafından. Yine 1915 Çanakkale Köprüsü’nün güney tarafında kalan “Sütlüce” diye adlandırılan yerde “iskele” ve “havuz” diye bahsedilen kısmı Millî Emlak Genel Müdürlüğümüzden tahsis aşamasındayız, tahsisi yapılmak üzere. Ve devamında, Sarıyer Büyükdere’deki acil müdahale istasyonumuzun inşaatı kara tarafında bitti, önündeki iskelenin de tadilatı gerekiyor, bayağı eski ve bir uzatma planıyla da bunların izinlerini aldık, inşallah bu yıl içinde iskelenin inşaat işine de başlayacağız.

Gemi trafik hizmetleri bağlamında Türk kara sularını 4 ayrı sistemle izlemekteyiz. Birincisi “gemi trafik hizmetleri” dediğimiz -Türk boğazları- İzmit, İzmir, Mersin’de bulunan istasyonlarımız ve radar kulelerimizle. Diğeri, otomatik tanımlama sistemiyle. Bir diğeri, seyir yardımcıları sistemiyle ve sonuncusu da “LRIT” dediğimiz, dünyada Türk bayraklı gemiler nerede olursa olsun izleyebildiğimiz, onun dışında, bin mile kadar da tüm gemileri izleyebildiğimiz bir sistemle Türk kara sularını izlemekteyiz.

Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri 2003 yılında hizmete girmiş idi ve yazılımı Amerikan firması tarafından yapılmış idi. Bu yazılımı HAVELSAN’la yaptığımız sözleşme gereği HAVELSAN yerli ve millî yazılım olarak yeniledi, yanılmıyorsa bu ay içinde geçici kabulünü yapacağız. Tamamen yerli ve millî bir yazılıma sahip olduk. Radar ve kamera sistemleri ise ASELSAN tarafından yapıldı. Türk boğazlarında tamamen yerli ve millî yazılım ve donanımla hizmet vermeye başlayacağız.

Sektörel göstergelere baktığımızda, kılavuz kaptan alma oranı bizim için, Türk boğazlarının güvenliği için çok önemli bir husus. Bu anlamda, 2021 yılında, tüm geçişlerdeki kılavuz kaptanı alma oranımızı yüzde 65’in üzerine, uğraksız geçişlerde kılavuz kaptanı alma oranımızı ise yüzde 55’e çıkardık. Çanakkale Boğazı’nda da yine bu oran tüm geçişlerde yüzde 54,7’ye, uğraksız geçişlerde ise yüzde 37,6’ya ulaşmış durumda.

Aynı zamanda, amatör telsizcilik işlemlerini de yürütüyoruz otorite olarak. Bu anlamda, daha önce, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğümüz personeline illere gidilip personelimize ilgililerin sınavları manuel ortamda yapılıyordu. Tabii ki bütün illere gidip bu şeyi yapma şansız olmuyordu. Biz burada, gelişen teknolojiyi de kullanarak Milli Eğitim Bakanlığımızla bir protokol yaptık. Milli Eğitim Bakanlığımızın tüm illerde ve çok fazla sayıda ilçede e-sınav merkezleri var, bu e-sınav merkezlerinde vatandaşlarımız amatör telsizcilik sınavlarına girebiliyorlar. Tamamen “on-line” başvurularla işlerini halledebilir duruma geldiler. Böylece, son iki yılda yaklaşık 15 bin amatör telsizcimiz daha oldu, ulaşılabilir oldu. Toplamda Türkiye Cumhuriyeti’nde 30 bin amatör telsizci bulunmakta. Engelli vatandaşlarımızın da kendi ayaklarına gidip bizzat sınavlarını yapıp hizmeti o şekilde vermekteyiz.

Marmara Ereğlisi’nde konuşlu Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezimiz var. Bu merkezimizde 3,5 milyon Türk lirası yatırımla Denizcilik Simülörleri Merkezi de oluşturduk. Bu anlamda, Türk boğazlarından geçen bir geminin yaşadığı tüm gerçek ortamı “simüle” eder duruma geldik. Gemi trafik hizmetleri simülörü, römorkör simülörü, köprü üstü simülörü ve acil müdahale simülörü oluşturularak öncelikle kendi personelimizin eğitimleri ve devamında özel sektörde çalışan gemilerin personeline de eğitim vermeye başlayacağız.

Ulusal Deniz Emniyeti eğitim faaliyetlerinden kısaca bahsetmek gerekirse; burada, OPRC, gemi trafik hizmetleri operatörleri eğitimi, kılavuz kaptan eğitimleri, amatör denizci kısa mesafe telsiz eğitimleri, bireysel su ürünleri dalgıç eğitimleri, Tekirdağ’da İRAP kapsamında deniz kirliliği ve kirliliğe müdahale eğitimleri ve yine Uluslararası Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliğinin onayladığı VTS operatörleri eğitimi verdik; bu, yabancı bir ülkeye, Rusya’ya verdiğimiz eğitimi yanılmıyorsam. Bu eğitimlerin özelliği -eğitim merkezimiz var, eğiticilerimiz var- hepsi uluslararası akredite edilmiş eğitimlerdir, böyle bir güzelliği de var bu eğitimlerimiz.

Gayrimenkullerimizin genel analizine baktığımızda, bizim çoğu gayrimenkulümüz Türkiye Denizcilik İşletmelerinden bize devrolmuş gayrimenkuller idi. Bunların Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle çalışmalarını beraberce yürüttük, taşınmazların yer tespit ve sınır ölçümlerini tekrar yaptık. Kıyı kenar çizgisi problemleri, sınır kaybı problemleri vesaireleri vardı, bu çalışmaları bitirdik. Sonrasında da son üç yılda kendimizin fiili olarak kullanmadığı 21 gayrimenkulümüzü daha kiralarak kiralık yerlerimizin sayısını 45’e çıkardı. Bu anlamda, 2021 yılında 6,4 milyona çıktı kira gelirimiz, bu yıl da 8 milyonu geçmesini beklemekteyiz. Ayrıca, bu kiraladığımız yerlerin yatırım ihtiyacı da 28,6 milyondur, restorasyon veya tadilat, bakım, onarım... İşletmemiz 28,6 milyonluk bu yükten de kurtulmuş oldu.

Kurumsal yönetim, çok ağırlıklı önem verdiğimiz bir konu. Bu anlamda, Kalite Yönetim Sistemi ile Çevre Yönetim Sistemi’ni tüm kuruluşumuzu kapsayacak şekilde uygulamaya geçirdik. Yine, 2021 yılında Bilgi Yönetim Sistemi’ni uygulamaya başladık. İç denetim birimini kurduk ve 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren fiili olarak denetimlerine de başlamış oldu. Bununla paralel olarak İç Kontrol ve Risk Yönetimi Sistemi uygulanmakta. İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı’nı da hazırladık.

IALA seyir yardımcıları standartlarını ulusal standartlar olarak yayımladık ve kendi ulusal standardımız olarak kategorize ettik. Etkin bir stok kontrol sistemi kurduk ve tüm satın almalarda mali disiplini sağladık.

Bunların dışında, ülkemizde meydana gelen afetlerde, Ege ve Akdeniz sahillerinde çıkan orman yangınlarına denizden müdahale ve destek verdik. Heybeliada orman yangınında vatandaşlarımızın tahliyesini sağladık. Hatay’da Suriye kaynaklı petrol kirliliğine müdahale ettik. Batı Karadeniz’deki sel felaketi sonrasında denize sürüklenen kütük ve molozların toplama faaliyetlerine katkı sağladık.

İştirakimiz olan Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Limited Şirketini Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliğine üye yaptık. 24 üye ülkenin onayıyla 8-10 Aralık 2020 tarihinde bu onaylandı ve kabul gördü. IALA, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası anlamda tanındığı ilk kuruluş oldu. Böylece, Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti Şirketinin bu uluslararası örgütün toplantılarına kendi bayrağıyla katılım sağlayacağı önemli bir diplomatik başarı oldu.

Ben, beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Toplantının hayırlara vesile olmasını dilerim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1, 2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 2 öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2019 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

13 Eylül 2013 tarihinde Balıkesir'in Erdek-Narlı Limanı'nda batan Tanzanya bayraklı “Pasha” adlı geminin oluşturduğu deniz kirliliğinin giderilmesi çalışmalarına ait 191.501 Amerikan doları alacağın öncelikle gemi ilgililerinden tahsili için hukuki sürecin takibi, tahsilinin sağlanamaması hâlinde 5312 sayılı Yasa ve ilgili yönetmeliği çerçevesinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından talep edilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Mezûr bulgu kapsamında getirilen öneri gereği, gemi ilgililerinden kuruluş alacağının tahsili için Erdek Asliye Hukuk Mahkemesinin “asliye ticaret mahkemesi” sıfatıyla 2018/414-E sayılı dosyasından yasal yollara başvurulmuştur. Erdek Asliye Hukuk Mahkemesinin 19 Aralık 2019 tarih, 2018/414-E, 2019/431-K sayılı Kararı'yla davamız kabul edilmiş ancak faiz istemimiz olay tarihinden itibaren yapılmış olmakla birlikte, zikredilen kararda dava tarihi itibarıyla faize hükmedildiğinden bu yönde talebimiz gibi karar oluşturulması için istinaf kanunu yoluna gidilmiştir. Tahsilin sağlanamaması hâlinde ise mevzuat gereği Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızdan talep edilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani süreç devam ediyor.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Devam ediyor efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Evet, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, idarenin açıklamalarından da görüleceği üzere önerinin gereği yerine getirilmiş, devam etmekte süreç. Gündemden çıkarılabilir. Bu hususu takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, önerinin gündemden çıkarılmasını...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, öneri üzerinde söz istemedik çünkü Sayın Genel Müdür de “Dava süreci devam ediyor.” dedi. Devam eden bir şeyin sonucunu görmediğimiz sürece gündemden kalkmasının ben anlamlı olmadığını düşünüyorum. Dolayısıyla, Sayıştayın değerli yetkilisinin düşüncesine katılmadığımı... Çünkü neticede bir süreç var ve bu sürecin sonucunu biz bilmiyoruz. Davanın açılması, olaya müdahale edilmesiyle süreç oluştu gibi düşünüyorsanız ben ona katılmadığımı ifade ediyorum. Bu çerçevede, önerinin gündemde kalmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Tuncer.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Ben de söz almayacaktım ama... Çünkü bunun en düşük ihtimalle, izlenmesi gerekiyor. Sayıştay uzmanının “Önerinin gereği yerine getirilmiştir.” demesi sonucu söz almak zorunda kaldım. Açılan bir dava; hâlen kesinleşmemiş, derdest bir dava; her şeyden önemlisi, dava kesinleşse bile kurum lehine paranın nasıl tahsil edileceğinin bilinemediği bir dava, bir süreç var. Neticede yabancı uyruklu bir gemiyle karşı karşıyayız. Böyle bir durumda da bunun gündemden çıkarılmasının bir şeyi yok. En azından, Sayıştayın bunu izlemeye devam etmesi gerekiyor. Neticede 191 bin doların üzerinde bir para, kurum için çok önemli bir para. Ben izlenmesini talep ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Sayın Sayıştay temsilcisine söz veriyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Sayıştay olarak bu konu zaten takibimizde olduğu için, denetim sürekli devam ettiği için... tabii, Sayın Vekilimizin dediği gibi izleyebiliriz. Takdir Komisyonumuzun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2020 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 1:

E-devletle ilgili bilgi ve iletişim hizmetlerine ilişkin TÜRKSAT Anonim Şirketten görevlendirilecek personelin niteliklerinin belirlenmesi ve seçiminde kuruluş personel politikasına uygun olarak ulusal ve/veya uluslararası geçerliliği tanımlanmış mezuniyet, sertifikasyon ve sınav zorunluluğu getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Kuruluşumuzun e-devlet hizmetleri kapsamında, Türkiye’nin e-devlet altyapısını kuran ve ülke nezdinde işleteni olan TÜRKSAT Anonim Şirketten 406 sayılı Kanun’un ek 33’üncü maddesine göre mevzuata uygun geçici süreli olarak hizmet alımı yapılmıştır. E-devlet hizmetleri dışında herhangi bir hizmet alımı yapılmamıştır. Bu hizmet alımı kapsamında 2’nci kademe uzman “network” personeli beş ay görev almıştır. Kıdemli yazılım mimarının ise iki yıl süreli olarak görev yapması planlanmıştır. ve 9 Haziran 2022 tarihinde TÜRKSAT AŞ’yle yapılan sözleşme gereği süreç tamamlanarak hizmet alımı sona erecektir. Temin

edilen hizmetle ilgili tüm ödemeler sözleşme gereği doğrudan TÜRKSAT AŞ'ye yapılmış ve bunun dışında herhangi bir araç gereç, ekipman alınmamıştır. Görev alan personele ödenen maaşlarla ilgili kuruluşumuzun dahil bulunmamaktadır.

Görev alan personele ait öz geçmişler, hizmet dökümleri, mezuniyet belgeleri ve konu hakkındaki yeterlilikleri TÜRKSAT AŞ tarafından birincil değerlendirmeye tabi tutulmuş ve ikinci değerlendirme için kuruluşumuza yönlendirilmiştir. Değerlendirme için yönlendirilen adaylarla ilgili birimin konusunda uzman daire başkanı, şube müdürleri ve teknik personelin katılımıyla mülakat gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemle, uzun süreli ve kadrolu istihdam yerine, e-devlet hizmetlerinde kısa süreli ve işe uygun hizmet alımıyla hedeflenen projelerin tamamlanması amaçlanmıştır. TÜRKSAT AŞ'yle yapılan e-posta yazışmaları, projede görev alan kişilerin öz geçmişleri, mezuniyet belgeleri, SGK hizmet dökümleri, adli sicil kayıtları, hizmet kapsamında yapılan işlerin listesi ve TÜRKSAT AŞ'ye yapılan ödemelere ait faturalar dosyada mevcuttur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyelerimiz var.

Buyurun Sayın Vekilim.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Genel Müdürüm, sayın bürokratlarımız; Komisyon toplantımıza hoş geldiniz.

Bu önerge, alt komisyon çalışmalarımız sırasında hemen hemen tüm partilerdeki arkadaşlarımızın da katılımıyla ve yorumlamalarıyla üst komisyona çıkarıldı. Şimdi, burada aslında bizim, hepimizin takıldığı nokta şu idi: TÜRKSAT'tan bilgi alımı var yani bu faturalar, işte yıllık yaklaşık 874.506 TL bir bilgi alımı ve 2 personelin istihdamı karşılığında kesilen faturalardı. Bizim orada takıldığımız nokta şu idi: TÜRKSAT'tan görevlendirilen yazılımcı arkadaşlardan birinin tarım lisesi mezunu olması, diğerinin de ön lisans bilgisayar mezunu olması idi. Belki oradaki arkadaşlar bilgisayar ya da yazılım mühendisi olsaydı alt komisyon çalışmalarımızda bu konu fazla tartışılmayacaktı. Aslında, hani bazen alaylı ve mektepli tartışması olur ya -hani bazen kendini çok güzel yetiştiren ilkokul çocuklarımız bile var “hacker”lık seviyesinde, gurur duyuyoruz- bu, kendini yetiştirmekle alakalı bir şey. Ama bizim bu noktada düşüncemiz şu idi: Yani kurumun bir yazılım mühendisini bünyesine alması ve bu şekilde programlarını yapması.

Mesela, ben Komisyon raporlarını, Sayıştay raporlarını detaylı bir şekilde incelerken, Sayın Başkanım, 2015 ve 2019 arasında KDV iade alacağımızın hâlâ devlette olduğunu ve alamadığımızı gördüm. Nedeni de şu...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ne kadar?

ESİN KARA (Konya) – Sayın Başkanım, adetlerine birazdan bakayım, “136 Diğer Alacaklar” hesabındaydı.

O da şundan kaynaklanıyor: Yaklaşık 1,2 milyon adet faturanın yüklenilen KDV listesi olarak vergi dairesinin sistemine girilmesi gerekiyor. Aslında burada şu var: Ben de mesleğim gereği vergi iadelerini alan bir mali müşavir olduğum için, bilgisayar programlarımıza ek bir yazılım ekletebiliyoruz ya da bilgisayar programlarımız bunu yapıyor. İşlediğimiz faturaların aylık olarak beyanlarını girerken fatura numarası, kesilen tevkifat tutarı, KDV tutarı, karşı tarafın vergi numarası, her şey mevcut; bir tuşa bastığınız zaman vergi dairesinin sistemine yüklenilebilecek şekilde size “Word” ya da “Excel” formatını veriyor. Yazılım mühendisi içinizde olsa aslında sizin kullanmış olduğunuz muhasebe programını da entegre edecektir ya da en kötü ihtimal şunu yaparsınız: 2 ticaret lisesi stajyerini alırsınız,

asgari ücretin üçte 1'i maaş verirsiniz, oturtursunuz, bu çocuklar yıllık bu faturaları tek tek sisteme girer ve böylelikle, mesela, 2015-2019 arasındaki devletten alacağınız yüklü bir KDV iadesini de sizin kurumunuz bir an önce tahsil etmiş olurdu.

Bizim buradaki eleştirilerimiz bu noktadaydı. Sadece, kurumun daha iyi hizmet verebilmesi noktasında -belki bünyesinde 1, belki de 2- ihtiyaca göre yazılım ya da bilgisayar mühendisi tahsis etmesi ve ihtiyaçlarına göre onların en güzel şekilde ilerlemesi açısından da burada bir aydınlık getirmek istedim efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kara.

Sayın Genel Müdürüm, alt komisyonda bu konu gündeme gelmişti; malum, sayın vekillerimiz de biraz önce söyledi. Peki, o günden bugüne, o gün yapılan ve konuşulan hususlarla ilgili...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sonra cevap versin Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır yani ben sonra vereceğini söyleyeceğim de...

Bunu da not alın, Sayın Sertel'in konuşmasından sonra bunun da yanıtını istiyoruz Sayın Genel Müdürüm.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Öncelikle, hoş geldiniz.

Kıyı Emniyeti, bizim Mustafa arkadaşımın beraber, diğer milletvekili arkadaşlarımızla beraber yerinde denetlerken gezip gördüğümüz ve gerçekten çok iyi çalışmalara imza atan, kusursuz çalışmaya çalışan bir kuruluşumuz. Biz tabii ki bu kuruluşa yaptığı görevler nedeniyle öncelikle teşekkür ediyoruz. Yani bizim kıyı emniyeti konusundaki uzmanlık alanında bulunan arkadaşların çabaları kayda değer ve övgüye değer.

Ancak Kıyı Emniyetine, bu Genel Müdürlüğe Esin Hanım'ın bahsettiği noktada alt komisyonda eleştiriler getirmiştik ve bu eleştirilerin de haklı olduğunu burada muhalefet ve iktidar partisinden arkadaşlar da doğrulamıştı yani pek karşı çıkan da olmamıştı çünkü o komisyonda ben eleştirileri sıralarken yazılı cevaplar verip olayı bir nevi TÜRKSAT'ın üstüne atmıştınız. Yani demiştiniz ki: "Bizim bu olayla ilgili pek dahlimiz yok. Biz TÜRKSAT'tan almak istediğimiz 2 kişiden bilgisayar ve bilişim alanında hizmet almak istedik." Ama tarım lisesi mezunu olan ve yazılım konusunda hiçbir sertifikası olmayan bu kişinin bu kuruma girerek beş ay bu bünye içerisinde kaldığını ve yine, Ankara Üniversitesinin iki yıllık bilişim bölümünü bitiren kişinin de bu kurumla hâlâ ilişkisinin devam ettiğini biliyoruz. Bu tarım lisesinden geçici olarak aldığınız arkadaş için TÜRKSAT'a aylık 26 bin lira para ödemiştiniz, onu anlattık. Oysaki yazılım mühendisliğinden ya da bilgisayar mühendisliği okullarından mezun olan arkadaşların, kardeşlerimizin size bunun dörtte 1 rakamına, 8-10 bin lira maaşla hizmet verebileceği gerçeği ortadayken kurumun parasının başka bir şirket üzerinden böylesine harcanmasının hiç doğru olmadığını ifade etmiştik. İki yıllık mezun arkadaş da -çalıştığı alandaki sertifikaları da var, biliyoruz ama- ona da 54 bin lira ödüyorsunuz ayda, 54 bin TL. Ben, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarının o paraya ulaştığını sanmıyorum yani o kadar rakamı aldığını da sanmıyorum. Kıyı Emniyetinin bu konuda derhâl işlem yapıp sözleşme varsa aradaki sözleşmeyi feshederek kendi bünyesi içerisine alacağı bilgisayar mühendislerine, yazılım mühendislerine -Esin Hanım'ın söylediği gibi- aynı zamanda mali faturalandırma ve harcamalar noktasında bilgi işlemde de çok rahatlıkla kullanabileceğiniz kendi elemanınıza sahip olmanızın doğru olduğunu söylemiştik çünkü Kıyı

Emniyetinin bile isteye yanlış yapması durumunu ben asla kabul etmek istemiyorum. Yani TÜRKSAT’a siz bildirmişsiniz, liyakatli, eğitimli yazılımcı istemişsiniz; onlar da “Bizim elimizde bu yok, liyakatli bir yazılımcı, bilgisayarıcı yok, öyleyse size tarım lisesi mezunu verelim.” “Tamam, o da olur, tarım lisesi mezunu, onu aldık.” Böyle bir anlayışı kabul etmek mümkün değil. Bu 2 kişi Kıyı Emniyetine her ay 81 bin liraya mal olmuş; az buz para değil. Yani bu milletvekili maaşlarının Türk toplumu üzerinde konuşulduğu dönemde ve milletvekili maaşlarının uçağa, yola, seferberliğe harcadığı dönemde... En çok eleştirilen milletvekilleri bile bu kadar paranın yarısını ancak alabiliyor. Gerçekten ben savunmak için söylemiyorum; çok şükür iyi para veriliyor ve halka göre milletvekilleri çok iyi koşullarda yaşıyor ama milletvekilleri parasının çok önemli bir bölümünü uçağa, çok önemli bir bölümünü benzine, çok önemli bir bölümünü insanları karşılamaya, otele harcıyor. Gerçekten, böylesine sıkıntılı bir dönemde, ülkemizde böylesine sıkıntılı bir dönemi yaşayan halkımızın parasının KİT’ler tarafından böylesine savrulduğunu görünce insan üzülüyor.

Şimdi, burada “Pahalıya mal olmaz, TÜRKSAT’tan temin ettiğimiz yazılımcıların işi bittiğinde toplam maliyeti bize bilmem ne olmaz. O nedenle biz bunları aldık, böyle yaptık; geçici işte kabul gördü, ondan sonra biz bunlarla anlaşmayı bozarız, biz Kıyı Emniyeti olarak kâr etmiş oluruz.” gibi bir anlayış yerine, gerçekten, Kıyı Emniyetine liyakatli ve sınavla bilgisayar, yazılım mühendislerini alın.

Sonra, sözleşmede yer alan, çözülmesi gereken bütün yazılım sorunlarının çözülüp e-devlet üzerinde aktif hâline getirilip getirilmediği noktasında da bir açıklama istiyorum sizden. Aslında sizin onları oraya almanızdaki gerekçenin temeli de bu. Bütün problemler çözüldü mü çözülmüdü mi, onları da öğrenmek istiyorum.

Şimdi, bu kişilerin -isim vermek istemem ama- inceledim burada öz geçmişlerini, liyakatlerini; bol bol sertifika doldurmuş, bir tanesi de tarım lisesinden mezun olduğu diplomasını vermiş. Bunun dışında bir şey yok. “Ya, arkadaş, sen bu işten ne anlarsın, bize bunu TURKSAT yolladı ama sen tarım lisesinden mezun olmuşsun, ne işin var senin burada?” demeniz gerektiğini, TÜRKSAT’a geri dönmek yerine bunu kabul edip çalıştırmanızın doğru olmadığını bir kez daha size söylemek istiyorum.

Görevinizde başarılar dilerim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, tabii, şunu söyleyeyim: Özellikle bu yazılımla ilgili kısmını bu şartlarda, bu Komisyonunda konuşmayı bile ben zül sayıyorum çünkü tümüyle dijital ortamda bir işlem yapıyorsunuz, kendi elemanlarınızı kendinizin yetiştirmeniz lazım. Bunun hizmet alımıyla alınmasını da yadırgadığımı ifade ediyorum çünkü bu alanda gençlerin ilgisi inanılmaz yüksek. Esin Hanım’ın söylediği gibi, bugün bir muhasebedeki yardımcı elemanın bile çözebileceği sorunlar.

Ondan daha ziyade KDV alacağınızdan bahsediyorsunuz, bunun bir öncesinde de çok ciddi oranda vergi ödediğinizi biliyoruz devlete. Bir taraftan vergiden dolayı devlete para ödüyorsunuz, bir taraftan KDV’den dolayı alacaklısınız. Sayın Başkanım, bu, kurumlarda ciddi problem, özel sektörde de problem -yeri gelmişken burada altını çizelim- hiç olmazsa KDV alacaklarının vergi borçlarına, SSK borçlarına muhakkak sayılması lazım. Şimdi, belki içindeki arkadaşlar “Bu sayılıyor.” dese bile KDV alacakları inceleme tamamlandıktan sonra ancak sayılabilir. Bunun incelemesi de inanılmaz bir zaman alıyor; hâlbuki bunun yerine gerek devletin gerek özel sektörün bu KDV alacakları çok rahat vergi borçlarına, SSK borçlarına sayılabilir. Ha, belki inceleme sonucunda bu kadar alacağı çıkar çıkmaz, bu başka bir şey ama belli oranda hiç olmazsa bu alacakları vergi borçlarına sayılırsa isabetli

olacağı kanaatindeyim. Bu çerçevede de herhâlde devletin zaten defterinin, hesabının, kitabının... Bu konuda bir problem çıkacağını hiç zannetmiyorum. Basit bir işlemle ödeyeceğiniz vergiye KDV alacaklarınızı mahsup edebilirsiniz, bu da Türkiye’de önemli bir problem. Çok ciddi oranda hem özel sektörün hem devletin KDV alacakları var. Kimin? Devletin. Yani bu da bir şekilde gündeme alınıp çözülebilirse çok ciddi bir katkı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

ESİN KARA (Konya) – 76,4 milyon TL.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019’da 66 milyon, 2020’de 76 milyon.

ESİN KARA (Konya) – 2020’de 76,4 milyon efendim KDV iade alacağının toplamı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Esin Hanım.

ESİN KARA (Konya) - Sayın Başkanım, bir de devletten olan alacaklarınızın zaman aşımı süresi vardır. Yani beş yıl geriye yönelik iadenizi alabilirsiniz eğer işlem yapılmadıysa ve dosyanızı içeriye sunamadıysanız ki bunu yapabilmemiz için bütün yüklenilen KDV listesini Gelir İdaresinin sistemine yüklemeniz lazım. Yüklemezseniz geriye yönelik olarak yıl yıl, her yıl son beş yılın silinmeye başlıyor yani 2015-2019 arasındayız, geriye yönelik 2021’den 2020’yi de sayarak gittiğiniz an 2015 şu an zaman aşımına uğramıştır ve o alacağınızı iade isteyemiyorsunuz. Hani o noktada söyledik. Aslında ben de şuna katılıyorum: KİT’ler bakımından Kıyı Emniyeti ve Denizcilik İşletmeleri gerçekten çok değerli çalışmalar yapıyorlar. Biz, alt komisyon olarak İstanbul’da yerinde de incelemeler yaptık Sayın Başkanım ve gurur duyduk. İş de biliyorlar, ehil kişiler, kesinlikle hepsine katılıyorum ama kurumun daha iyi olabilmesi açısından bu ihtiyacı gördüğüm için belirtmek istedim.

Bir de Sayın Başkanım, eğer müsait olunursa bütün KİT Komisyonu üyesi arkadaşlarımızın boğazlarda yapılmış olan bu başarıları görmesini isterim. İnşallah önümüzdeki süreçte siz bir organizasyon planlayabilerseniz çok önemli, gurur duyacağımız çalışmalarını orada yerinde görmüş oluruz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Birçok kurumla ilgili yapacağımız zaten önümüzdeki dönem.

Teşekkür ediyorum Sayın Kara.

Sayın Tuncer, buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu önerinin üst komisyona taşınmasını alt komisyonda konuşurken aslında gerekçelerimizden bir tanesi de şuydu: Kıyı Emniyeti TÜRKSAT’tan 2 uzman istiyor, hangi konularda uzman istediğini de belirtiyor, TÜRKSAT da hiç alakası olmayan 2 kişiyi Kıyı Emniyetine uzman olarak gönderiyor. Üst komisyon olarak TÜRKSAT’a bu 2 kişinin hangi amaçla ve hangi liyakatle görevlendirildiğine dair yazı yazılmasını öneririz dedik. Eğer üst komisyonumuz bunu yazarsa, ortada da bir liyakatsizlik ya da işte de adam kayırma gibi durum var ise bununla ilgili Komisyon olarak gerekirse gerekli adımları da atarız demiştik. Ben, bu konuyla ilgili Komisyona önerimi yineliyorum, alt komisyonda yapmıştım.

TÜRKSAT’a, bu 2 personelin kurumun ihtiyacını karşılamadığını bildiği hâlde niye gönderildiğini, hangi liyakatle gönderildiğini ve bu kadar yüksek orandaki maaşların niçin ödendiğini Komisyon olarak bir yazıyla sorulmasını talep ediyorum. Gelen cevaba göre de ileriki toplantılarda bir karar alınabilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Kara.

ESİN KARA (Konya) – Sayın Başkanım, aslında orada bizim kurumla görüşmelerimizde şu da söylenildi: Hani, aslında e-devlet kapısıyla ilgili çalışmaları TÜRKSAT yapıyor; sadece Kıyı Emniyetine özel bir şey değil, yanılmıyorsam tüm KİT’ler için yapıyor, değil mi Sayın Genel Müdürüm? Burada hakkını da yemeyelim, aslında bilgi amaçlı yani 50 bin liralık, 100 bin liralık fatura bir ay için çok görülebilecek bir fatura değil. Arkadaşların almış olduğu maaşlar da, aslında 50 bin lira, 100 bin lira şeklinde maaş almıyor görevli personel. Hani takıldığımız nokta dışarıdan bilgi değil, biz kendi personelimizi kendimiz istihdam edelim, dışarıdan bilgi ihtiyacımız olmasın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kara.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Bu personeller yapsa yapsa su altı tarımın gelişmesine katkıda bulunabilir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Su altında marul yetiştirilebilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, geneli üzerindeki görüşmeler, değerlendirme bittikten sonra bu konuyla ilgili sizden detaylı açıklama bekliyoruz.

Evet, Sayıştayın önerisiyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzlemeye devam ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

2020 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Raporda yer alan diğer bulgu ve önerilere ilişkin cevaplar kitapçığın 65-66’ncı sayfalarında sunuldu. Bu bulgu ve önerilere uyulması konusunda gereken hassasiyet gösterilecektir efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Toplantının, çalışmaların kurumumuz ve ülkemiz açısından güzelliklere ve hayırlara vesile olmasını diliyorum öncelikle.

Aslında bu öneriyle ilgili söz almam kuruma da özgü değil sadece, genellikle KİT’lerde karşılaştığımız bir durum. Diğer KİT’lerde de zaman zaman izin ücretleriyle bağlantılı olarak izinlerin kullanılması hususu gündeme getiriliyor. Öncelikle tabii, bu konulara dikkat çekilmesi, bu konuların takip edilmesi gerçekten doğru bir yaklaşım. Sayıştayın bu konudaki hassasiyeti için teşekkür ediyorum.

Yalnız KİT’lerde genelinde gördüğümüz -tamamında değil ama- bu işçi ücretleri konusunda -bu bazen izin ücreti olabilir, bazen kıdem tazminatı olabilir- bunların genellikle mali tablolara da yansıtılmadığını görüyoruz. Aslında, burada önemli ölçüde azaltılmış izin ücretleri, daha doğrusu

izinler kullandırılmış ama kullandırılmayan izin ücretlerinin de... Yani sonuçta işçi ayrılmış olsa da emekli olsa da bunu kanunen alma hakkı vardır ve bu biriken ücretler de aslında mali tablolar açısından ciddi görülmeyen, gömülü, gizli bir borç hâlinde de oluyor; aynen kıdem tazminatlarında olduğu gibi. Nitekim, Kıyı Emniyetinin bilançolarında da ben kıdem tazminatı karşılıklarını görmedim. Aslında bunu diğer kurumlarda, diğer KİT’lerde de zaman zaman gündeme getiriyoruz. Karşılık olarak tek düzen muhasebe sisteminde böyle bir zorunluluğun olmadığı şeklinde bir argümanla geliniyor, bu da çok doğru bir şey değil. Tek düzen muhasebe sisteminde, vaktizamanında Maliye Bakanlığının böyle bir genelge yayınlaması yani sokaktaki Ahmet Ağa, Mehmet Ağa, küçük işletmeler bu işleri yapamıyorlar, beceremiyorlar, onların tepkilerine karşılıktı. Koskoca kamu iktisadi teşebbüslerinin bu maksatla yapılmış bir düzenlemeden istifade ediyor olmasını, mali tablolarının gerçeği göstermesi açısından da bir zafiyet olarak ifade edebilirim. Onun için bu konularda Sayıştayın hassasiyetinin devam etmesi -ki kıdem tazminatında da hassasiyetlerini biliyorum, diğer kurumlarda da ama- kurumların da bu konularda daha dikkatli olması veya en azından buralardan doğan borç yüklerinin mali tablolara da yansıtılması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Aksi takdirde, dönemler arasında kâr zarar transferlerine neden olabilecek teknik bir konu olduğunun da altını çizmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Biz teşekkür ediyoruz, Sayın Karakaya.

Evet, önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Genel üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Değerli üyeler, söz vermeden önce, zamanı da etkili kullanmak adına, sözü bir defa vereceğimi hatırlatmak isterim. Lütfen, söz sırası geldiğinde kurumla ilgili konuşmanızın tümünü yapmanızı ve varsa sorularınızı sormanızı istiyorum.

Sözü Sayın Genel Müdüre vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum. Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimize sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin sorularından sonra size söz vereceğim.

Evet, geneli üzerine söz almak isteyen?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi benim çok kısa sorularım olacak, o sorulara yazılı olarak yanıt vererseniz memnun olurum.

Bu, kurum olarak görev ve sorumluluklarının arasında gemilerin seyir emniyeti ve denizde can ve mal güvenliğini arttırmak var yani o konuda çalışmalarınızı çoğaltmak gerekiyor.

İçinde bulunduğumuz dönemde Türk boğazlarının ne kadar önemli olduğunu, bir dönem birileri laf etse de Montrö Boğazlar Antlaşması’nın ne kadar kritik bir anlaşma olduğunu ciddi bir şekilde test ederek Türkiye, Rusya-Ukrayna savaşı sırasında gördü. Rusya-Ukrayna arasında yaşanan savaşın en kritik ülkelerinden biri de Türkiye’ydi. Bu anlamda, ben iki hususu size sormak istiyorum, merak ederek soruyorum: Birincisi, Rusya ve Ukrayna arasında devam eden savaşta Türk sularına giren ve boğazları geçme girişiminde bulunan bir savaş gemisi oldu mu? Bu süreçte ne gibi önlemler aldınız, neler yaptınız? Yani, o denetimleri nasıl sürdürdünüz?

İkincisi, bizim bildiğimiz, daha doğrusu kamuoyuna yansıyan, yine savaş nedeniyle Karadeniz’de 3 adet deniz mayını bulundu ve imha edildi. Kıyı Emniyeti olarak mayınların tespitinde siz de görev aldınız mı? Kamuoyuna yansıyan 3 adet mayının haricinde bir başka mayın bulundu mu ve yeni mayınların tespitine yönelik nasıl çalışmalar yapıyorsunuz? Buna ilişkin teknik anlamda ve eğer tabii, gizlilik söz konusuysa gizliliği de esas tutarak yanıtlamanızı rica ediyorum.

Daha önce Sayıştayın gündeme getirdiği, bizlerin de Komisyon toplantılarında eleştirdiğimiz doğrudan temin konusu var. Bu, yapılan ihalelerin sayısının, parasal olarak miktarının fazla olduğu noktasında konu edilmişti. Bu anlamda Sayıştayın ve bizlerin eleştirilerini dikkate alarak doğrudan temin yöntemine son verdiniz mi, yoksa verecek misiniz? Öyle bir niyetiniz var mı, onu öğrenmek istiyorum. Bu konuda hassas davranılıp davranılmadığını açıklamanız adına, son beş yılda doğrudan temin yöntemiyle ne kadar, kaç liralık mal veya hizmet alımının gerçekleştirildiğini bize açıklamanızı rica ediyorum.

Bir de son olarak gelen, Cumhurbaşkanlığı makamına, milletvekillerine, kurul üyelerine, kurum ve kuruluş yetkililerine arz edilmek üzere elimde hem ihbar hem şikâyetleri içeren bir uzun dilekçe var. Bunu burada okumak istemiyorum aslını astarını çok bilmediğim için. Mobbing uygulandığını söyleyen bir Kıyı Emniyeti çalışanının oradaki, kurum içerisindeki ilişkileri anlatan bir mektubudur bu. Bunu da size takdim edeceğim; eğer uygun görürseniz, buna da ilişkin, o kişinin de ileri sürdüğü ve yanıtlanmasını istediği hadiseye ilişkin görüş belirtirseniz memnun olurum. Yok, belirtmezseniz de en azından bu konudaki dilekçenin size ulaşması noktasında bir görev gördüğümü ifade etmek istiyorum. Teşekkür ediyorum.

Esin Hanım’ın söylediği gibi, biz Kıyı Emniyetini yerinde gördük, gezdik, çalışmalarına baktık ama tabii, KİT Komisyonu Başkanımız da söyledi, bazı önemli kuruluşları yerinde görmekte çok büyük yarar var. Örneğin, ben Makine ve Kimya Endüstrisine gittim geçen günlerde, gerçekten belli alanlarda yapılan çalışmalar açısından çok doyurucu bilgiler aldım ve Türkiye’nin hem silah sanayisine hem de savunma sanayisine yönelik katkıları açısından çok önemli bir çalışma yürütüyor; bundan memnuniyet duydum. Bizim kurumlarımız, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurumları. Biz bu kurumların, gerçekten, diğer toplantılarda da söylediğim gibi, liyakatle, güvenle başarıya doğru gitmesini isteyen insanlarız çünkü sonuçta siyasi iktidarların dönemleri sona erer ama bu kurumlarını Türkiye Cumhuriyeti var olduğu sürece, tabii bazıları da özelleştirilmediği sürece Türkiye’nin KİT’leri olarak biz arkasında desteğiz.

Son olarak da Kıyı Emniyetinde engelli kadrosunda çalışan kaç yurttaşımız var? Bu, bizim devletimizin, kanunlarımızın bize verdiği hak doğrultusunda sınırda mı, doldurdu mu, üstünde mi? Bu konuda da bana engelli arkadaşlarımız için bilgi verirseniz... Bunun da teşekkürünü yapıyorum şimdiden.

İyi ve güzel günler olsun, her şey kalbinize göre olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Genel Müdüre ve çalışma arkadaşlarına başarılar diliyorum. Sayıştayımızın yetkililerine de emeklerine sağlık diyorum.

Ben de kısa kısa birkaç soru soracağım, Sayın Genel Müdür yazılı olarak cevap verirse sevinirim.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün Türkiye Denizcilik İşletmelerinden devraldığı iç kılavuz motorunun hız şartını sağlamaması nedeniyle yargıya da taşınan 619 bin avro ve 1 milyon 53 bin TL zarar tespit edilmiş. Bununla ilgili son durum hangi aşamadadır? Yüklenici firma ile Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü arasındaki son durum nedir?

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü olarak İstanbul Boğazı'nda son üç senede kaç kaza olayına müdahale edilmiştir? Bu olaylardan kaç tanesinin risk analizi yapılmıştır? Boğaz trafiğinin risk oluşturduğuyla ilgili kurum tarafından düzenlenen bir rapor var mıdır? Ayrıca, Kanal İstanbul Projesi'yle ilgili, kıyılarımızda ve Boğaz'da oluşabilecek olumsuz durumlarla ilgili kurumunuz tarafından hazırlanan herhangi bir rapor var mıdır? Marmara Denizi'nde ne yazık ki yeniden görülen deniz salyasıyla ilgili kurumun görev ve sorumluluğunda herhangi bir durum var mıdır? Yapılacak iyileştirme çalışmalarıyla ilgili bir çalışma programınız var mıdır? Son üç sene içerisinde uyuşturucu yakalanan kaç gemi, tekne, bot olmuştur? Yakalanan uyuşturucu miktarı mevcut mudur veya ne kadardır? Ülkemizde deniz yoluyla girdiği tespit edilmiş düzensiz göçmen ve sığınmacı var mıdır? Var ise sayısı kaçtır? Geldikleri güzergâh ve bağlantıları tespit edilmiş midir? Bununla ilgili bir çalışma var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hoş geldiniz Sayın Yavuzıılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hoş bulduk.

Kusura bakmayın bir yoğunluk var iktidara hazırlandığımız için.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Boşa, boşa bunlar. Vallahi, hiç hazırlanma, boşa. Hiç öyle bir şey gözüküyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Emeklerinize yazık olmasın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkanım, biz suyu koyalım da olmazsa çay demleriz.

AHMET TAN (Kütahya) – Çay içersiniz anca.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tabii, neticede mahkeme kadiya mülk değil; iktidarlar da vaktizamanı gelince değişecek. Biz vaktinin ve zamanının geldiğine inanıyoruz ve az kaldı diyoruz. Bu da bir nöbet değişimidir, yadırganacak da bir tarafı yok. İşte, bugün burada arkadaşlarımız var, bugün siz varsınız. Ben geçen yüzyılda da milletvekilliği yaptım; gittik, tekrar geldik. Dolayısıyla, problem yok yani bunda bir sorun yok. Arkadaşlarımızın bu konuyla ilgili alınganlık göstermesine de gerek yok.

AHMET TAN (Kütahya) – Bizim de bir problemimiz yok yani sorun yok bizim açımızdan da.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Peki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sizden teknik bir değerlendirme bekliyoruz Sayın Yaşar.

Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Dolayısıyla, her şeyden önce şunu söyleyeyim: Ben Sayın Genel Müdürümüzü ve ekibini tebrik ediyorum, başarılarının devamını diliyorum. Tabii, ziyaret etmiş Atıla Başkan, biz ziyaret etmediğimiz için yorum yapamıyoruz. Dolayısıyla, görmediğimiz konuda herhâlde burada hiçbir arkadaşımız yorum yapmaz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantılar bittikten sonra Sayın Yaşar, kurum ziyaretlerini artıracamız inşallah.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bittikten sonra tez zamanda...

Çünkü Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrili ve deniz trafiğinin önemini bugün özellikle Rusya ve Ukrayna Savaşı'nda daha net bir şekilde görüyoruz. Bu gemi trafiğinin -savaş gemileri geldi, gitti- ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Kaldı ki Çanakkale Boğazı ve İstanbul Boğazı'nın stratejik önemini burada tarif etmeye gerek yok, Montrö'yle de zaten bu işler yazıldı, çizildi. İnşallah, bundan sonra da aynı şekilde devam eder.

Benim sormak istediğim ücretlendirme. Zaman zaman "Artırdık." diyorsunuz ücretleri, bunu neye göre artırıyorsunuz yani uluslararası bir skala mı var yoksa siz istediğiniz an, istediğiniz şekilde bu fiyatları kendiniz ayarlayabiliyor musunuz? Çünkü Montrö'ye göre belli bir rakam var, o da altın üzerindendi; herhâlde bugün o rakamlara ulaşmak mümkün değil, onunla ilgili ben sizden bir bilgi rica ediyorum.

Bir de genel manada gemi trafiği. Yani siz Türkiye'nin üç tarafını da kontrol ediyorsunuz ama genel trafik değerlendirmesi açısından, bir simülasyon olarak düşünersek -yani Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz bu manada bir simülasyon yaptığımız takdirde- ana görev alanları açısından, elde ettiğiniz gelirler de dâhil, trafik de dâhil yüzde kaçına tekabül ediyor? Bununla ilgili bir şeyiniz var mı?

Tabii, bu çerçevede, geleceğe yönelik de projeksiyonunuz olması lazım Sayın Genel Müdürüm. İşte, on yıl sonra, beş yıl sonra, yüz yıl sonra nereye gideceğiz? Bu kurum nerede olacak? Çünkü her şey değişir ama siz değişmeyeceksiniz. Çünkü baktım, fenerinizin belki daha eskisi de vardır, buradaki en eski tarihli fener 1856-57 gibi gösteriyor; herhâlde bundan daha eski fenerler de var mı, bilmiyorum. Varsa, bunların aynı zamanda tarihî önemi var. Bu fenerleri muhafaza eden aileler de var. Aileyle bütünleşmiş -gerçi sizin söylediğiniz, bazıları bizim kapsamımızda bazıları farklı kapsamda- böyle bir fener kültürü de var.

Dolayısıyla, bunlar turizm açısından önemli, buraların ziyaretleri önemli. Yani sizin bu fenerleriniz sadece gemi trafiğini organize etmiyor; bir noktada bir kültürü, bir geçmişi ve bundan öncesini de temsil ediyor. Bu manada da ülkenin turizmine çok ciddi katkılar sağlayacağını düşünüyorum ben. Mesela, İnceburun'da ben bir tane feneri ziyaret ettim, bir aile bilmem kaç dönemdir fenerin bakımıyla ilgilendiğini söylüyor ama üzülerek söyleyeyim yol yok Sayın Genel Müdür, yol yok. Belki siz diyorsunuz ki: "Denizden itibaren bu iş bizi ilgilendiriyor." ama neticede bu fenerlere ulaşım da önemli, personelinizin ulaşımı önemli, orada görev yapanların ulaşımı önemli. Bununla ilgili de bir çalışmanız var mı?

Devamında, deniz kirliliği, Orhan Bey sordu bir miktar ama bugün, gelecekte bu müsilağ Türkiye'nin en önemli meselesi belki. Marmara, iç deniz gittikçe kirleniyor yani bunun üzerinde bilim insanların -buradan hatırlatmaya gerek yok- bol miktarda makaleleri var, kitapları var. İşte, akıntının üstten, aşağıdan gelip gitmesini, deniz hayatının gittikçe bittiğini, balık varlığının miktarının azaldığını söyleyen bir sürü makaleler var. Bununla ilgili sizin ne kadarı... Siz bununla ilgili tedbirler alıyorsunuz ama tedbirin öncesinde, problemin ana kaynağına yönelik bir çalışmanız var mı? Çünkü sonuçtan başa gitmek mümkün değil, bir sorunun kaynağına inmezseniz onunla ilgili çözüm üretme şansınız yok.

Dolayısıyla, bu konuda da bir paralel çalışma olması lazım gelir diye düşünüyorum. Bugün biz bunu Marmara’da görüyoruz ama farklı kıyılarda da deniz kirliliği var yani özellikle gemilerin adına “islîm” mi diyorsunuz -tabirleri çok fazla bilmiyorum ama- bunu denizlere boşaltması dâhil. Bu da herhâlde sizin kontrolünüzde. Mesela bununla ilgili ne kadar, rakam vermek isterseniz... “İşte, 2020’de, 2021’de veya 2022’de rakamlar bu.” Yani bazen, biraz da ülkelere göre bu gemi kaptanları pozisyon alıyor. Yani bizi böyle ciddiye mi alıyorlar, bununla ilgili ciddi yaptırımlarınız var mı? Herhâlde, biraz önce benim de itiraz ettiğim bu çevre kirliliğiyle ilgili gemi meselesi gibi. Bununla ilgili rakamlar var mı 2019, 2020, 2021’de? Yani insanlar bu işi ne kadar suistimal ediyor? Aldığınız tedbirlerin ne kadar caydırıcılığı var? Bunu bu rakamlardan görmek mümkün.

Tabii, özellikle Türkiye’de denizcilik konusunda ciddi gelişmeler var bu kılavuz kaptan meselesi de dâhil. Denizcilik liseleri var, meslek yüksekokulları var, bunun paralelinde üniversiteler var. Bunlarla nasıl bir ilişkiniz var? Çünkü sizinki daha çok uygulamaya yönelik; teori, pratik oturduğunuz yerden...

Başkanım, süre sorunuz yok değil mi? Ona göre şey yapalım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Süremiz on dakika biliyorsunuz, süre sorunu yok. Süremiz on dakika ama şu anda süreniz var, devam edebilirsiniz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam, teşekkür ederim.

Yani, dolayısıyla, onlar arasında da -yani dediğimiz gibi liseler, bunların arasında da- sizin bir ilişki kurmanız lazım. Yani, bir noktada çırak, kalfa, usta; artık sizin kendi tabirinize göre bir hiyerarşik düzen var, bunu muhakkak sizin yetiştirmeniz lazım. Bu sayıyla ilgili muhakkak Hükûmete, yöneticilere, idarecilere talepte bulunmanız lazım. İşte, değişen ve gelişen şartlara göre kılavuz kaptandır, yardımcısıdır, 2.367 personeliniz olduğunu söylüyorsunuz; gelecekte bunlar doğal olarak artacaktır çünkü trafik artıyor. Deniz yollarının önemini burada vurgulamaya gerek yok taşımacılık -hem yük taşımacılığı hem yolcu taşımacılığı- açısından.

Bu arada, Sayın Başkanım, ben Samsun Milletvekiliyim ama Samsun’dan İstanbul’a giden bir yolcu gemisi maalesef yok. Bugün Karadeniz’de yolcu trafiği yok, tabii sizin ilgi alanınıza girmiyor ama hani bu trafik açısından söylüyorum, muhakkak bununla ilgili de bir çalışma yapılması lazım. Yani bu elemanlarınızın muhakkak ilgili kurum ve kuruluşlarla uyum içerisinde yetişmesi lazım. Çünkü hakikaten Atilla Başkanın söylediği, siz tümüyle bilişim üzerine çalışıyorsunuz, bilişim yani siz teknolojiyle çalışıyorsunuz. İşte, bulunduğunuz ortamda Türk Bayraklı gemi dünyanın hangi limanında, nereden nereye gidiyor, durumu nedir, hatta Allah korusun bir olumsuzlukla karşılaştığı anda herhâlde ilk etapta bunlardan siz haberdar oluyorsunuz. Bunun anlamı şu: Siz bir noktada teknolojik bir şirketsiniz, teknolojiyle bütün bu organizasyonu yapıyorsunuz; muhakkak sizin bununla ilgili bir mutfağınız olması lazım. “Mutfak” demek... İşte bu tür insanlardan oluşan bir mutfakta olacaksınız ki bu anlamlı olsun. Herhâlde, burada, bizim Komisyona da hep aykırı örnekler gelir. Yani “Bir tarım teknisyeninden bu hizmet alınıyor, muhasebe hizmeti alınıyor.” derken öbürlerine de haksızlık etmeyelim ama bazen aykırı örnekler de işe dikkat çekmek açısından önemlidir, bu manada size katkı sağlar, bu manada size fayda sağlar; bunun bu çerçevede değerlendirilmesi lazım. Tabii, devletle olan alışverişiniz; Esin Hanım söyleyince rakamlar hakikaten... Yıllık 50 milyon, 60 milyon KDV iadesi yani söylediğiniz 2019-2020.

ESİN KARA (Konya) – 2020 yılı itibarıyla 76,4 milyon.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – 76 milyon çok ciddi rakam yani yıllık bu. Sizin bununla ilgili beş yıl süreniz var, çok rahat bununla ilgili sisteminizi geliştirdiğiniz takdirde -ben muhasebeci değilim ama bir miktar bu tür organizasyonların içinden geldiğim için- işin başında belgelerinizi doğru düzgün

tutarsanız yıl sonu itibarıyla bütün belgelerinizi sisteme yükleyip bu talepte bulunabilirsiniz. Bu da bir kayıptır yani netice itibarıyla 76 milyon çok ciddi bir rakam, beş yıl düşündüğünüz zaman 350 milyon eder; bununla ilgili de belli tedbirleri muhakkak almanız lazım.

Biliyorsunuz bu hafta Engelliler Haftası. Sayın Başkanım, bizim devlet kurum ve kuruluşlarında bile 4 bin engelli kadrosu boş. Devlet 61 bin müracaat etmiş, bunun 1.900'ü alınmış. Ben bu hafta dolayısıyla bütün engelli kardeşlerimizin ve yakınlarının Engelliler Günü'nü kutluyorum. Bizim buraya gelen hangi kurum ve kuruluş olursa olsun -bunu her seferinde ben de soruyorum- engelli kadrolarını doldurmadan gelen genel müdürlere karşı muhakkak şöyle bir protestomuz olsun; hani, biz çok fazla bir şey yapamayız ama hiç olmazsa bunun istihdamı yönünde... Çünkü onların istihdam edildiği alanlar zaten az, özel sektörde de şu an 21 bin böyle kadro var, maalesef bu da doldurulamamış vaziyette. Hepimiz birer engelli adayız, dolayısıyla bizim onların bütün problemlerine karşı engel olmak yerine, tam tersine, sorunlarının çözümü yönünde adım atmamız lazım. Biz Parlamentoda adım atacağız. Ümit ediyorum sizin engelli kadronuzda böyle bir boşluk yoktur, onu da eğer belirtirseniz bu manada memnun oluruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Süreniz doldu Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Toparlıyorum Başkanım.

Yine, buna paralel olarak izinlerin kullanılması meselesi var, farklı şeylerle gündeme geliyor. Bu, bazı kurum ve kuruluşlarda gerçekten problem, onun için bu işin yani neyse... Tamam, belli bir pandemi süreci yaşandı, geldi, gitti ama izinler meselesi, liyakat meselesi... Yani sizin bulunduğunuz kurum ve kuruluşlar teknik yerlerdir, muhakkak işi ehline vermemiz lazım, ehil insanların bu sistemi idare etmesi lazım. Ben bundan sonraki çalışmalarda başarılar diliyorum.

Bir konuyu daha hatırlatıp geçeyim, özellikle, satın almalar yani anonim şirketler, 4734... Tahmin ediyorum siz de onun dışındasınız yani Kamu İhale Yasası'nın dışındasınız. Asıl olan şu: Türkiye'nin ekonomisi geliyor, bakın, iktidar milletvekillerimiz "İhracatta uçuyoruz." diyor. 225-230 milyar dolar civarında ihracatımız var; tabii, buna karşılık ithalat rakamları genelde çok gündeme gelmiyor çünkü onlar biraz farklı. Dolayısıyla iyi bir özel sektörümüz var, devlet sektörümüz var, sizler kıymetli insanlarsınız; muhakkak, satın almalarınızı şeffaf bir şekilde yapın ki bunun size katkısı yüksek olacaktır, aynı zamanda özel sektörü de ciddi oranda destekleyecektir. Siz de teknolojik ürünler kullanıyorsunuz; bunu özel sektöre ne kadar açarsanız, rekabete ne kadar açarsanız o kadar katkı sağlar. Dolayısıyla gerek doğrudan temin gerek (21/b) özel işlemler için teklif alıyorsunuzdur; açık rekabete, açık bir şekilde yaptığınız satın almaların -ihale adıyla değil de hani, toplam satın almaların- rakamsal olarak yüzde kaçını bu şartlara göre yaptığınız konusunda bilgi verirsiniz memnun olurum.

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolay gelsin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayın Gaydalı, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de deniz ve çevre kirliliğiyle mücadele aktivitelerinizden bilgiler almak istiyorum. Ne türlü bir mücadele yapıyorsunuz? Deniz yoluyla ülkemize radyasyon ihtiva eden atıklar geliyor mu? Bunların depolandığını duyduk ama bu deniz yoluyla geliyor mu, bunu merak ediyorum.

Bir de Akkuyu'da nükleer santral yapılıyor, bunun bizim kıyılarımıza, denizlerimize ne gibi etkileri olacak -olumlu veya olumsuz, her neyse- bunun araştırmasını yapıyor musunuz? Bunlar için herhangi bir önlem, şu anda hazırlıklarınız var mı, bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de kullanılan ekipmanlar, botlar, römorkörler nerede yapılıyor; bunların tamamı yerli mi, dış alımlarımız var mı, bunu öğrenmek istiyorum.

Petrol kirliliğiyle ilgili temizlik çalışmaları yaptığınızdan bahsettiniz, bunlar için herhangi bir ceza kesiliyor mu? Yani bu petrol kirliliğini yapan veya herhangi bir deniz kirliliği yaratan kuruluşlara ceza kesme yetkiniz var mı veya siz birine tavsiye mi ediyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gaydalı.

Buyurun Sayın Subaşı.

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğümüzle alakalı olarak hem Sayıştay raporlarını hem kurumumuzun “web” sitesini incelediğimizde gerçekten çok önemli hizmetleri gerçekleştiriyorlar. “Web” sitesinde, en başta, 1856’dan kalma “Sizin emniyetiniz bizim önceliğimiz” sözü ve sloganıyla bugüne kadar çalışmalarını gerçekleştirdiğini görüyoruz. Emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz, vefat edenler varsa Allah’tan rahmet diliyoruz.

Tabii, gemi trafik ve kılavuzluk hizmetleri, can kurtarma, deniz hizmetleri, seyir yardımcıları, deniz haberleşmesiyle birlikte ülkemizin deniz yetki alanlarında ve Türkiye’mizin boğazlarında seyir emniyetini artırarak can, mal ve çevre güvenliğini sağlamak gibi 7/24 bir hizmet anlayışı var. Birkaç konuyu irdelemeden önce, kurumumuzun sayın yöneticilerini Türk Standartları Enstitüsünden alınan uluslararası 9000 belgesiyle birlikte, çevre yönetim sistemi belgesi ve çevreye saygılı ve duyarlı olan belgelerle alakalı tebrik ediyorum. Bunlar çevre temizliğiyle alakalı, müsailat sorunu yaşadığımız bir ortamda deniz temizliğiyle alakalı güzel belgeler; daha güzellerini beklediğimizi ifade ediyoruz.

Meşhur hikâyesidir, hani, kaptan denizde gemisiyle yol alırken karşıdan parlak bir ışık görüyor; tabii, hava da biraz puslu, rota aynı rota, böyle giderse çarpışma kaçınılmaz. Işığa, gemi sandığı ışığa mesaj gönderiyor kaptan, “Yönünüzü değiştirin, yoksa çarpışacağız.” diyor. Karşıdan bir cevap: “Biz yönümüzü değiştiremeyiz, siz yönünüzü değiştirirseniz daha iyi olur.” Kaptan, herhâlde bizim Karadenizli gibi bir agresif yapı içerisinde “Ben şu kadar tonajlı gemiyim, ben yönümü değiştirmem, sen değiştir.” diyor. Karşıdan çok sakın bir cevap: “Biz deniz feneriyiz, rotanızı siz değiştirin.” İşte, bu deniz fenerinin, bizim geçerken gördüğümüz... İstanbul’da Ahırkapı’ya, Anadolu Feneri’ne, Şile’ye gitmiş, görmüş biri olarak deniz fenerinin, hem de 41 tane tarihî deniz fenerinin gerçekten bugüne tarih olarak yaşatılmasından dolayı, sahip olduğunuzdan dolayı ben sizleri tebrik ediyorum.

Okuduğumuz raporlarda, Gemi Trafik Yönetim Merkezi bilgilerine göre, İstanbul Boğazı’ndan 2019 yılında 41.112 gemi geçmiş; tabii, yine, 2020 yılındaki raporlara göre 38.404 tane gemi geçişi olmuş. 2020 pandemi olduğundan dolayı belki biraz azalmıştı. Bu, İstanbul Boğazı’ndan günde ortalama olarak 105 adet geminin geçtiğini gösteriyor; bu da saatte ortalama 4 geminin geçtiğini gösteriyor. Bir diğer veri ise boğazlardan geçen gemilerle 2019 yılında 469 milyon ton yük taşınmış, 2020 yılında 456 milyon ton yük taşınmış. Tabii, yıllarla karşılaştırılınca gemilerin tonajlarının, ağırlıklarının, taşıdıkları yüklerin, gemilerin eninin, boyunun vesairenin biraz daha büyüdüğünü ve önümüzdeki günlerde daha da büyümeye doğru gideceğini... Verilen göstergelerden öyle bir çıkarsama yapıyorum. Burada, İstanbul Boğazı’nın doğallığını, güzelliğini, o tarihi dokuyu korumanın ve bu korumayla da alakalı Sayın Genel Müdürümüz olmak üzere emeği geçen herkese yaptıkları görevin ne kadar önemli olduğunu ben hatırlatmak istiyorum. Ve bir hatırlatma da Kanal İstanbul’un şu anda belki bugün olmaz ama yarınlarda ne kadar önemli olabileceğiyle ilgili bu vurgulamayı da KİT Komisyon toplantısında kayıtlara geçirmek istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, kılavuz hizmetleri kapsamında İstanbul Boğazı’ndan kaptan alma oranının, raporlarda, 2021 yılında yüzde 65 olduğuyla alakalı bir ibare var. Yani bu niye yüzde 100 değil? Bununla alakalı rakamlar mı yüksek veya bununla alakalı iş yoğunluğundan dolayı, personel eksikliğinden dolayı acaba bir şeyler mi var? Bununla alakalı bizim Komisyon olarak ne yapmamız gerekiyorsa sizlere yardımcı olma adına bir soruyla beraber veya söyleyeceklerim... Yazılı olarak da olabilir.

Yine, 2020 Sayıştay raporunda, diğer arkadaşların da belirttiği gibi, 9/2/1 bulguda ifade edilen, bu işçilere -diğer kuruluşlarımızda da maalesef var- yıllık ücretli izinlerinin kullandırılmamasıyla alakalı “Neden?” sorusunun cevabını yazılı olarak Komisyon üyelerimize, ben iletilmesini istiyorum. Yine, personel eksiği varsa burada takviye mi yapılacak veya nasıl olursa bu izin haklarıyla ilgili, biraz daha bu emekçilerimizin yardımcısı olmayla alakalı hassasiyeti göstermemizle ilgili gerekli hatırlatmayı yapıyorum.

Şehrim Balıkesir’in cennet köşelerinden Erdek’te, az önce 2019 raporunda da konu olan ama hâlâ atıklarının ve artıklarının ve oradaki kalıntıların da az da olsa durduğu o Tanzanya bandıralı gemiyle alakalı devam eden mahkeme var. Tabii, bunun hızlandırılmasıyla alakalı olarak Bakanlığımızdan, bu tazmin edilecek paranın kurumumuza aktarılmasıyla alakalı olarak bizim KİT Komisyon üyeleri olarak üzerimize düşen bir şey var ise ben gerekli çalışmalara hazır olduğumuzu ifade ediyorum.

Balıkesir 2 denize kıyısı olan, Marmara ve Ege’ye kıyısı olan bir şehirdir. Meskûn ikamet esaslı nüfusa bakarsanız bizim 1 milyon 300 bin nüfusumuz var -bitiyor Başkanım- ama yazın sadece Ege Körfezi’nde olan bölgemizde nüfusumuz 3 milyona geliyor. Buradan, envantere aldığınız ve envantere girecek olan, işte, değişik deniz araçlarımızdan römorklar, kurtarma botları... Çünkü biz, en çok, bu hain darbe teşebbüsüne giren FETÖ alçakları Ayvalık tarafından Midilli’ye, küçük küçük teknelerle, hava yağmurlu olmazsa rüzgârlı olmazsa bir buçuk iki saatlik geçişle alakalı... Biz bunu Millî Savunma Bakanlığıyla da görüştük; size de Kıyı Emniyeti olarak, burada, özellikle Körfez bölgemizde, yaz aylarında bizim ilave römorklara, kurtarma botlarına ve ilave deniz araçlarına ve ekipmanlarına ihtiyacımız olduğunu ben hatırlatıyorum.

Çok güzel bir kitabı, anlamlı bir kitabı hediye ettiğiniz için teşekkür ediyor, Sayın Genel Müdürümüze ve Yönetim Kurulu üyelerine çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Subaşı.

Buyurun Sayın Tuncer.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Genel Müdür, değerli arkadaşlar; hepinize çok teşekkür ediyoruz.

Subaşı Vekilimiz “Kanal İstanbul yapıldığında ileride çok faydalı olacağını düşünüyorum ben.” dedi. Bu konudaki yetkin, uzman, liyakatli kişiler ise Kanal İstanbul Projesi’nin hiçbir fayda sağlamayacağını, bilakis coğrafyaya zarar vereceğini belirtiyorlar. Bu konuda uzmanların görüşlerinin öne alınmasını ve dinlenmesini ben istiyorum. Ülkemize hangi aksilik geldiyse, hangi felaket geldiyse hep “Ben böyle düşünüyorum.” diyen zihniyet yüzünden geldi. Ne zaman ki liyakat bu ülkede öne çıkacak o zaman her şey aslında çok daha güzel olacak.

Sayın Başkanımız bir de “yeni dönemde” diye söyledi ama biz zaten -sırf, sadece bu dönem- önceki dönemlerde de alt komisyon toplantılarımızı bizzat yerinde, kurumlarda; üst komisyonu da Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapıyorduk. Bunu aynı, fakültelerdeki teorik ve pratik derslere benzetiyorum ben; teorisini Türkiye Büyük Millet Meclisinde üst komisyonda yapıyorduk ama pratiğini -pratik dersleri diyelim de- alt komisyonda bizzat kurumun olduğu yerde görüyorduk. Bu

aslında çok da faydalı. Şimdi, görüp, tanıyıp, burada konuşup tartışmak ayrı, sadece Sayıştay raporu üzerinden okuyarak tartışmak çok daha farklı. Eminim ki içimizde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünü hiç görmeyen Komisyon üyesi arkadaşlarımız var. Bu yüzden, tekrar eskiye dönülmesi kurumlar açısından da Komisyon açısından da çok faydalı. Eğer, bu Komisyon üyelerinin oraya gidip gelmesi kurumlara ya da Komisyona bir yük bindiriyorsa biz Komisyon üyeleri olarak kendi masraflarımızı zaten kendimiz karşılayabiliriz.

Benim, kuruma birkaç sorum olacak, Sayıştay raporlarımızı incelerken çıkarttım. 1) Sayın Genel Müdürüm, akaryakıt fiyatlarında yüzde 100'den fazla artış oldu sekiz dokuz ay içinde; kurumunuzun da alımlarının yüzde 53'ünü sadece akaryakıt kalemi oluşturuyor. 2022 yılı programınızda buna yönelik yeni düzeltmeler yaptınız mı, ne gibi önlemler aldınız? Çünkü size çok büyük bir maliyet ortaya çıkaracak. Bununla ilgili, kurumun aldığı tedbirleri öğrenmek istiyorum.

2) Yine, deniz araçlarınızda akaryakıt ÖTV'siz olarak kullanılıyor ama depo ve jeneratörlerde ise ÖTV'li yakıt kullanıyorsunuz. Depo ve jeneratörler de neredeyse kurumun mütemmim cüzleri, ayrılmaz parçalarıdır. Bunlarda kullanılan akaryakıtın da ÖTV'siz olması için Cumhurbaşkanlığı nezdinde herhangi bir girişimde bulundunuz mu ya da düşünüyor musunuz, bunu öğrenmek istiyorum.

3) Yine, Sayıştay raporlarına bakıldığında dışarıdan hizmet alımında 2019 yılına göre yüzde 28 oranında bir artış olmuş 2020'de. Yüzde 28'lik bir artış çok ciddi bir artış dışarıdan hizmet alımlarında. Kurumun kendi imkânları kendi kendine yetmiyor mu ki dışarıdan hizmet alımı bu kadar yüksek oluyor ve sürekli olarak artıyor, bu konuyla ilgili, kurumun cevabını istiyorum.

4) Yine, “2020 yılında gemi kurtarma, römorkaj, kılavuzluk, tahlisiye, fener ve telsiz hizmetleri karşılığı, geçen yıldan yüzde 22 fazlasıyla toplam 1 milyar 902 milyon net satış geliri elde etmiş.” diyor. Yani kurum bu faaliyetlerden 2 milyar liraya yakın gelir elde etmiş. Bunun ağırlık kısmı da kılavuzluk ve fener hizmetlerinden sağlanmış. Mesela, Kanal İstanbul Projesi gerçekleşecek olursa kurumun bu kalemlerden kaybı olacak mı, olursa hangi kalemlerden kaybı olacak; bununla ilgili de görüşünüzü ve cevabınızı istiyorum.

Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum. Kıyı Emniyeti bizim ülkemizin göz bebeği kurumlarından biri; daha iyi şekilde, daha yükselerek ülkemize hizmet etmesini, etmenizi canı gönülden temenni ediyorum.

Teşekkürler, kolay gelsin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Evet, sondan bir önceki konuşmacı olarak buyurun Sayın Karaman.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

KİT Komisyonunun değerli üyeleri, Sayıştayımızın değerli denetçileri, Kıyı Emniyeti Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı, yöneticileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının değerli yöneticileri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz.

Bugün, Türkiye'nin kıyılarının ve boğazlarının emniyeti bakımından çok önemli bir kuruluşu olan Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün faaliyetlerini inceliyoruz. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, Türkiye'nin uluslararası yükümlülüklerini de yerine getirmesi amacıyla kurulmuş hakikaten ekonomik ve sosyal gereklere de uygun olarak çalışan, verimliliğe göre hizmet veren emniyet maksatlı bir kamu iktisadi kuruluşu. Bunu Genel Müdürümüzün verdiği brifingde de gördük, gerçekten güzel bir brifing aldık. Burada gördük ki dolar bazında da kârını gün geçtikçe artıran bir kuruluşumuz ve de

emniyet açısından da 186 can kurtarma hizmeti vererek 667 kişiyi kurtarmasını büyük bir başarı olarak görüyorum; 6.408 gemiye refakat etmiş ve 6.204 gemiye römorkörlük hizmeti, 25 gemiye kurtarma hizmeti vermiş. Zaten bunlar görevleri arasında ama ben başka bir konuya geçmek istiyorum.

Gerçekten -belki bundan önceki sene de söylemiş olabilirim- ben “Kıyı Emniyeti” deyince, ilk defa, Türkiye’de kıyılarda bir yangın olduğu zaman müdahale edecek kabiliyeti olduğunu gördüğüm zaman çok sevinmiştim. Haydarpaşa binası yanıyordu, o zaman çaresiz kalmıştık, birdenbire Kıyı Emniyetinin römorkörleri geldi ve 30-40 metre yükseklikte o yangını söndürdü; onun için bu kuruma özel teşekkürüm var; her zaman, her yerde gördüğüm zaman onu hatırlıyorum. Bu sene de gerçekten, kıyılarda -herkesin bilgisi olması lazım- orman yangınlarında ya da başka tip yangınlarda kıyılarımızı, sadece denizi değil, kara tarafını da koruyan bir kurum; dolayısıyla, hakikaten ülkemiz açısından çok yararlı bir kurum olarak görüyorum.

Bir de bugün bir hediye geldi -sağ olsunlar- bunu ben çok istiyordum. İstanbul’da Fener Restaurant var -bilmiyorum, gidebildiniz mi- güzel bir restoran, Kıyı Emniyetinin feneri restoran şekline getirilmiş güzel bir restoran; ben gittiğim zaman çok keyif alırım, siz de gidin vaktiniz olursa.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bizi de götür.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Olur, İstanbul’da olursak hep beraber gideriz.

Şimdi, hakikaten böyle bir kitabı çıkarmaları da çok sevindirdi, Türkiye’nin her yerinde bu fenerler var ama her biri birbirinden övülmeli ve ülkemizin tarihinde görüyoruz bu fenerleri de; bunun için de çok teşekkür ediyorum.

Yönetim merkezini bir ziyaret etmenizi tavsiye ederim; biraz önce arkadaşlar söyledi, hakikaten çok teknolojik bir kurum yani dünyada ne kadar teknoloji varsa burada adapte edilmiş durumda, dünyada nerede bir gemi varsa oradan takip edilebiliyor, boğazlar çok önemli, orayı kontrol altında tutuyor. Yani bu kurum gerçekten iyi çalışıyor, onun için hepinize de ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Tabii ki kıyılardaki herhangi bir sıkıntının, işte, müsilaaj sıkıntısı, denizdeki sıkıntılar ne varsa bunların haberini de veren bir kuruluş, yedi gün yirmi dört saat çalışan bir kurum; her yerde de bunun etkilerini görüyoruz, bunun için de bu önemli görevi başarıyla yürüten başta Kıyı Emniyeti Genel Müdürü olmak üzere tüm çalışma ekibine teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürü, değerli Yönetim Kurulu üyelerini, Sayıştayı ve Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Yavuz Subaşı bir fıkra anlattı; fıkra da bir deniz fenerine “Yolumdan çekil.” diyen bir geminin inadını ve ısrarını konu alan bir kısa hikâyeydi. Bana Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” diye inat etmesini hatırlattı yani. “Faiz çekilsin de enflasyon düşsün.” diye ona benzer bir inat aslında.

Şimdi, ben tabii, Komisyon da bulunamadığım süre içinde arkadaşlarımın sorduğu soruları takip edemediğim için, zamanınızı da almamak için mükerrerliğe girmemek bakımından bir başka konuya temas edeceğim. Rusya ve Ukrayna arasında hâlâ devam etmekte olan bir savaş var, bu savaş aynı zamanda bir deniz savaşı niteliği de taşıyor. Bu bakımdan da Karadeniz’de sürüklenen mayınların yaratabileceği tehlikeler var, bu tehlikelerle ilgili olarak hangi tedbirlerin alındığı yönünde benim de Millî Savunma Bakanlığına verdiğim bir soru önergesi vardı. Ona gelen yanıtla göre, bugüne kadar,

26 Martta İstanbul Boğazı batısı yaklaşma sularında, 28 Martta İğneada açıklarında ve 6 Nisanda Kefken açıklarında tespit edilen 3 adet mayın SAS timlerimizce etkisiz hâle getirilmiştir; ayrıca, Romanya tarafından da Köstence açıklarında 1 adet mayın tespit ve imha edilmiştir. Mayın tehdidini bertaraf etmek maksadıyla Bakanlığımız tarafından kıyı devletlerden Romanya ve Bulgaristan dâhil olmak üzere ve yine Türkiye'deki tüm ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak tedbirlerin alındığı verilen yanıtta belirtilmiş. Bu bakımdan da denizden ve karadan müdahaleyle tahlisiye yani cankurtarma hizmeti veren Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Karadeniz'deki gelişen bu savaşla ilgili olarak simülasyon merkezinde bir çalışma yaptı mı, daha önce yapılmış çalışma var mı? Bu doğrultuda, kıyı uzunluğu oldukça yüksek olan Türkiye bu bakımdan Doğu Akdeniz'deki olası sıcak çatışmalar ve kıyıda ve deniz bölgesinde yaşanabilecek çeşitli can kayıpları veya felaketlerle ilgili çalışma yapıyor mu, yapıyorsa bu çalışmalarla ilgili bize bazı detay bilgiler vermenizi talep ediyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz; ayrıca, süre konusundaki hassasiyetiniz için de teşekkür ediyorum.

Bu arada, kamu kurumlarında, kanunda öngörülen azami engelli çalıştırma esaslarına uyulması büyük önem arz etmektedir, bu noktada tüm kamu kurumlarının özel sektöre örnek olması gerekmektedir; Sayıştayın bu konuyu hassasiyetle takip etmesini ben de Komisyon adına talep ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Teşekkür ederim Başkanım.

Uygun görürseniz yazılı cevap vereyim ama bazı konularda hemen...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – O daha önceki “diğer öneriler” kısmında bahsedilen, Sayın Kara'nın, Sayın Tuncer'in, Sayın Sertel'in bahsettiği konularla ilgili sözlü olarak kısa bir yanıt verebilirsiniz, diğer konulara da yazılı olarak cevap verebilirsiniz.

Buyurun.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Anlaşıldı.

76 engelli personel kadromuz var ve hepsi, tamamıyla şu an dolu efendim, 76 engelli personel bizde çalışır vaziyettedir; hassasiyetle takip ettiğimiz bir konudur.

Kullandığımız tüm deniz araçları, inşa ettirdiğimiz tüm deniz araçları Türkiye'de inşa edilmektedir.

Kamu İhale Kanunu'na tabi bir kuruluşuz.

KDV alacağı konusundan da bahsedeyim. 2019 yılında Sayıştayın yazdığı bir bulgu idi, hemen 2019 yılı itibarıyla tedbirlerini alarak bir yıl içerisinde tamamıyla sona erdirilmiş bir durumdur. Gerek personel istihdamı gerekse elektronik ve yazılımsal anlamda desteklerle şu an alacağımız herhangi bir iade mevcut değil, tamamlanmış durumdadır o yıl itibarıyla efendim.

Onun dışında, TÜRKSAT'tan aldığımız hizmetle ilgili yine söylemek isterim ki biz 2 yazılım mühendisi ilanına bu işten önce çıkmıştık; şartları sağlayan hiç kimsenin başvurusu İŞKUR'dan bize düşmedi. İstihdam konusunda yazılımcıların devletten alınan maaşlarla ilgili sıkıntıları var; kaliteli adam bulmak için ciddi maaş vermeniz gerekiyor iyi bir yazılımcı istiyorsanız; başvuru olmadı. Ayrıca, yanlış bilmiyorsam, genel idareye bağlı kurumlarda bir mühendisin aldığı maaşın 10 katına kadar maaş verebiliyorsunuz ancak KİT'ler buna dâhil değil. Dolayısıyla, maaş konusunda yazılımcılarla ilgili sıkıntımız var.

Devamında, aldığımız hizmet Türkiye’de -tekrar ediyorum- e-devlet altyapısını kurmuş olan TÜRKSAT’tan alınan bir hizmet idi. İlgili kişi de beş ay süresinde hizmetini bitirdi, devamında da haziran ayı itibarıyla TÜRKSAT’la yaptığımız sözleşme sona ermektedir. Tekrar ediyorum; TÜRKSAT dışında kimseye veya herhangi bir kişiye para ödenmemiştir, şirketimizden TÜRKSAT’a bu para ödenmiştir bu hizmetin karşılığı olarak. Bundan sonraki süreçte de tabii ki sayın vekillerin önerileri dikkate alınacak, Sayıştayın önerisi doğrultusunda da hareket edilecek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Diğer önerileri, soruları, değerlendirmeleri yazılı olacak vereceksiniz.

Teşekkür ediyorum.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRÜ DURMUŞ ÜNÜVAR – Uygun görülürse o şekilde yaparız efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yılı hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 2019 yılı bilançosu ve 1.002.656.295,05 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bilançosu ve 1.244.776.833,65 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Ben tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, işlerinizde kolaylıklar diliyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün toplantısı bitmiştir.

2.- Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ’nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdür.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Sayın Başkan, Komisyonun muhterem üyeleri, Sayıştay Başkanlığının, Hazine ve Maliye Bakanlığının, Strateji ve Bütçe Başkanlığının, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının, Türkiye Varlık Fonunun değerli temsilcileri; kuruluşumuzun 2019 ve 2020 yıllarına ait hesap ve faaliyetlerinin Komisyonunuzda görüşülmesi münasebetiyle şahsım ve kuruluşumuz adına hepinize saygılarımı sunarım.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi, 1843 yılında kurulan “Fevaid-i Osmaniye” ve “Şirket-i Hayriye”den başlayarak günümüze kadar değişik isimler ve statüler altında denizcilik alanındaki faaliyetlerini sürdürmüştür. 1952 yılında Denizcilik Bankası TAO’nun holdingi şeklinde kurulmuş, 1984 yılında KİT’lerin yeniden yapılandırılmasıyla “Türkiye Denizcilik İşletmeleri Genel Müdürlüğü” ismini almıştır. 10/8/1993 tarih 934693 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’yla özelleştirme kapsamına alınarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bağlanmıştır.

Kuruluşumuzun faaliyet konularıyla ilgili olarak kuruluşumuz mülkiyetinde bulunan ve 1997 yılından başlayarak mülkiyet hakkı saklı kalmak kaydıyla işletme hakkının devri yöntemiyle 13 tane liman 4046 sayılı Kanun, işletme hakkı devir sözleşmeleri ve mevcut kanun, tüzük ve yönetmelikler kapsamında özelleştirilmiştir.

Kuruluşumuzun hâlen devam eden faaliyetleri; İstanbul Sarayburnu ve Çanakkale bölgesindeki Kabatepe, Kuzu ve Uğurlu Limanları ile İstanbul Kuruçeşme Rıhtımı’nda limancılık faaliyetlerini yürütmektedir. Özelleştirilen limanlardaki işletme hakkı süresince denetim ve gözetim sorumluluğunu yerine getirmektedir. TDİ payıyla işletme hakkı devredilen limanların, işletme hakkı süresince TDİ paylarının tahakkuk ve tahsili işlemlerini yerine getirmektedir. Özelleşen limanlarda devredilen liman sahası içerisinde kalan ancak devre konu olmayan yerlerden elde edilen gelirlerimizin takibi ve tahsilini yapmaktadır. Özelleşen limanların, işleten şirketlerin devredilen liman sahası içerisinde yapmış oldukları yatırım ve faaliyetlerle ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları nezdinde gerekli desteği sağlamaktadır.

Hâlen kuruluşumuz tarafından yürütülen liman hizmetleri ise; kuruluşumuz İstanbul Sarayburnu Limanı’nda, Kabatepe Limanı’nda, Gökçeada Uğurlu, Gökçeada Kuzu Limanlarında ve Kuruçeşme Rıhtımı’nda limancılık hizmetlerini yerine getirmektedir. Ayrıca, kuruluşumuz özelleştirme süresi öncesinde Tekirdağ Limanı’nı yaklaşık yedi yıl, Mersin SEKA Taşucu Limanı’nı yaklaşık beş yıl boyunca işletmiş ve işlettiği dönemlerde de her yıl limanların kârlılığını artırmıştır. Bu limanlardan Mersin SEKA Taşucu Limanı 17/2/2017 tarihi itibarıyla kuruluşumuzca işletilmeye başlanmış, limanın işlem kapasitesi ve gelirlerinde önemli oranda artış sağlanmıştır. Mersin SEKA Taşucu Limanı’nı, limanın devrıldığı ve işletilmeye başladığı dönemlerde; 2017 yılında 4 milyon 605 bin 930 TL, 2018 yılında 7 milyon 97 bin 726 TL, 2019 yılında 17 milyon 133 bin 258 TL, 2020 yılında 24 milyon 773 bin 946 TL, 2021 yılında Kasım ayı sonu itibarıyla 30 milyon 18 bin 375,76 TL kâr elde etmiştir. 3/12/2021 tarih ve 31678 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2/12/2021 tarih ve 4880 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca; kuruluşumuza ait Taşucu Limanı, 21/1/2022 tarihli Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketine Ait Taşucu Limanı’nın Kırk Yıl Süreyle İşletme Hakkının Verilmesine İlişkin Sözleşme kapsamında, fiili devir teslim protokolü, 21/1/2022 tarihinde Ceyport Taşucu Uluslararası Liman İşletmeciliği AŞ’yle imzalanarak fiilen devredilmiştir.

İstanbul'un tek kruvaziyer limanı Salıpazarı Limanı'na 3.000-3.500 yolcu kapasiteli dünyanın en modern ve büyük kruvaziyer yolcu gemileri gelmektedir. Ülkemizin kruvaziyer liman kapasitesini artırmak amacıyla İstanbul Sarayburnu Limanı'nda da bu alanda hizmet verebilmesine yönelik olarak gerekli alt ve üstyapı çalışmaları bitirilmiş, deniz hudut kapısı olarak hizmet vermeye başlanmıştır. Bu limanımızda da kruvaziyer gemilerine hizmet verilmektedir.

Covid-19 pandemi nedeniyle kruvaziyer limanların faaliyetleri durma noktasına gelmiş ancak salgının seyrinin düşmesiyle kruvaziyer limanlarında tekrar canlanma olmuş, Sarayburnu Limanı'mızda 2022 yılında yaklaşık 35 tane, 2023 yılında yaklaşık 50 tane kruvaziyer yolcu gemisi için şimdiden rezervasyon alınmıştır.

Personel durumumuz; özelleştirme çalışmasına paralel olarak kuruluşumuz personel sayısı yıllar itibarıyla azalmıştır. Kuruluşumuzun 1/1/2010 tarihi itibarıyla 1.432 olan personel sayısı 25/4/2022 tarihi itibarıyla 126'ya düşmüş olup kuruluşumuz personel giderleri önemli ölçüde azaltılmıştır.

Yatırım programımızla ilgili olarak, kuruluşumuzun 2019 Yılı Yatırım Programı 18 Şubat 2019 tarih, 30690 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış ve uygulamaya konulmuştur. 2019 Yılı Yatırım Programı'mızda 1 adet projeye yer verilmiş olup program yılı ödeneğimiz 1 milyon 958 bin TL olarak belirlenmiştir. 531.571,73 TL harcama yapılarak yüzde 27 oranında gerçekleştirme sağlanmıştır.

Kuruluşumuzun 2020 Yılı Yatırım Programı 12 Şubat 2020 tarih, 31037 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış ve uygulamaya konulmuştur. 2020 Yılı Yatırım Programı'mızda 1 adet projeye yer verilmiş olup program yılı ödeneğimiz 2 milyon 189 bin TL olarak belirlenmiştir. Ayrıca, Taşucu Limanı sulu yangın söndürme sistemi için 9 milyon TL ek ödenek tahsis edilmiştir. 803.477 TL harcama yapılarak yüzde 7,18 oranında gerçekleştirme sağlanmıştır.

Mali durumumuzla ilgili olarak, kuruluşumuzun hâlihazır kaynak ihtiyacı ve gelirleri, Sarayburnu Limanı gelirleri, TDİ payı olarak tahsil edilen liman gelirleri ile gayrimenkul kira gelirlerinden oluşmaktadır. Kuruluşumuzun toplam cirosunun yaklaşık yüzde 50'si liman hizmetleri gelirlerinden, diğer bölümü ise liman sahası içinde ve dışında kalan gayrimenkul ve özelleşen limanlardaki TDİ payı gelirlerinden oluşmaktadır.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi son beş yılda mali yapısını güçlendirmiş olup kârlılığını sürdürmektedir. Kuruluşumuz bilançosu 2019 yılında 24,7 milyon TL, 2020 yılında 21,8 milyon TL, 2021 yılında 38 milyon TL'yle kapanmıştır.

Bilindiği üzere, kuruluşumuz esas itibarıyla liman hizmetleri gelirleriyle faaliyetlerini devam ettirmektedir. Yüz yetmiş sekiz yıllık denizcilik geçmişine ve tarihî marka değerine sahip kuruluşumuzun liman hizmetleri alanındaki tecrübesi ve yetişmiş insan kaynağıyla geçmişte olduğu gibi bugün de kaliteli hizmet vermeye devam edeceği inancını belirtir; toplantının kuruluşumuz, ülkemiz adına hayırlara vesile olması temennilerimle saygılar sunarım.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, bir şey soracağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Efendim? Zaten söz vereceğim. Neyle ilgili Sayın Tuncer?

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Genel Müdür gelmemiş de sağlığını sıhhatini soracaktım.

Genel Müdürümüz yok. Vekâleten... Acaba dedim değişti mi sizi görünce. “Genel Müdür Yardımcısıyım.” dediniz ya.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Evet efendim.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Genel Müdürün sağlığı sıhhati iyi mi?

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Genel Müdürümüz şu anda...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Covid mi?

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Münhal o kadro, boş.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kadro boş...

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Evet.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Ya, daha kırkı çıkmadı, Komisyon toplantısı yaptık, buradaydı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2016 Yılı Alt Komisyon Raporu’nda 1, 2020 Yılı Alt Komisyon Raporu’nda 2 öneri bulunmaktadır.

2019 yılının 1 no.lu önerisi ile 2020 yılının 1 no’lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi daha güncel olan 2020 yılının 1 no’lu önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

TDİ’nin yüzde 51 oranında sermayesine iştirak ettiği Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin mali yapısının sürdürülebilir olmaması ve işletmenin sürekliliğini devam ettirmek konusunda önemli belirsizliklerin ortaya çıkması nedeniyle şirketin akıbeti hakkında Genel Kurulda alınan kararlar çerçevesinde gerekli işlemlerin yürütülmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun yanıt için.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketi Kıbrıs kanunlarına göre kurulmuş olup hisselerinin yüzde 51’i Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne, yüzde 49’u Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti adına Türk Cemaat Meclisi Konsolide Fonu İnkişaf Sandığına aittir.

Ödenmiş sermayesinin yüzde 51’i oranında 4 milyon 80 bin TL’yle iştirakte bulunduğumuz bağlı ortaklığımız Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin özelleştirme süreciyle ilgili olarak; Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin 27 Haziran 2018 tarihinde yapılan 15’inci Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında özelleştirilmesi hususu görüşülmüş ve Genel Kurulda “Şirketin üzerine kayıtlı taşınmaz hariç, özelleştirilmesine; özelleştirme usulünün taraf devletlerinin ilgili idareleri arasında belirlenmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.” şeklinde karar verilmiş olup bu karar doğrultusunda KKTC Bakanlar Kurulunun 11 Eylül 2019 tarih ve 125 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan kararında “Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin Türk Cemaat Meclisi Konsolide Fonu İnkişaf Sandığına ait yüzde 49 pay oranındaki hisseleri ile Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketinin sahip olduğu

yüzde 51 oranındaki hisselerinin bir bütün olarak Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile ilgili yapılması gereken işlemlerin tamamlanması sonrası, tüm hisselerin özelleştirilmesi amacıyla 24/2012 sayılı Özelleştirme Yasası'nın 8'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan 'satış yöntemi' ve 14'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (C) bendinde yer alan 'pazarlık usulü' ihale yöntemi kullanılarak satışa sunulmasına karar verildi." şeklinde karar verilmiştir.

KKTC Bakanlar Kurulunun 11 Eylül 2019 tarih, 125 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 346-2019 sayılı Kararı ve 27/11/1994 tarih, 22124 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde; şirketimizin yüzde 51 hissedarı olan Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından KKTC Maliye Bakanlığı ve KKTC Başbakanlık Müsteşarlığına hitaben yazılan 9/2/2021 tarih 154601114-101.01 sayılı dağıtımly yazıda "TDİ'ye ait olan Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin hisselerinin 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkındaki Kanun hükümleri çerçevesinde İdaremiz tarafından özelleştirilmesinin planlandığı ve bu yönde çalışmaların başlatıldığı, Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin sermayesinde bulunan TDİ'ye ve İnkişaf Sandığına ait hisselerin birlikte özelleştirilmesinin hisse değerini artıracığı; bu çerçevede, Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin hisselerinin özelleştirme çalışmalarının başarıyla tamamlanmasını teminen genel ilkelerin belirlenmiş olduğu ve bu kapsamda bir yol haritasının izlenmesinin planlandığı bildirilmiştir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Maliye Bakanlığında alınan 26/4/2021 tarihli cevabi yazısında "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde değiştirilmiş şekliyle fasıl 113 Şirketler Yasası kapsamında kurulup faaliyet gösteren, hisselerinin yüzde 51'i özelleştirme kapsam ve programında bulunan Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketine, yüzde 49'u Türk Cemaati Meclisi Konsolide Fonu İnkişaf Sandığına ait olan Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin özelleştirilmesiyle ilgili işlemlerin değiştirilmiş şekliyle 24/2012 sayılı Özelleştirme Yasası çerçevesinde yapılması gerektiği, Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin her iki tarafın hisselerinin birlikte özelleştirilmesinin şirketin hisse değerini artıracığı nedeniyle şirketin tüm hisselerinin tarafınızca belirlenen yol haritası ve genel ilkeler çerçevesinde değiştirilmiş şekliyle 24/2012 sayılı Özelleştirme Yasası kuralları dikkate alınarak özelleştirilmesi için işlemlerin başlatılacağı..." bildirilmiştir.

Bu zaman zarfında KKTC'de seçim süreci ve hükümet kurulması çalışmaları nedeniyle şirketin özelleştirme çalışmalarına ara verilmiştir. Şirketin hisselerinin özelleştirilmesine yönelik KKTC tarafından gerekli çalışmaların başlatılması beklenilmekte olup süreç taraflarca takip edilmektedir.

Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin mali durumuyla ilgili olarak; söz konusu şirketin 4/6/2020 tarih, 47 sayılı 45'inci Olağan Genel Kurul gündemli yazısında, gündemin 6'ncı maddesindeki şirket sermayesinin 8 milyon TL'ye yükseltilmesine ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığından görüş talep edilmiş, Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığından alınan 10/6/2020 tarihli cevabi görüş yazısında sermayenin 8 milyon TL'ye yükseltilmesi için kuruluşumuzun sermaye artırımına katılımının uygun bulunduğu belirtilmiştir. Bu doğrultuda, Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin 24 Haziran 2020 tarihinde telekonferans/ videokonferans şeklinde yapılan 2019 yılına ilişkin 45'inci Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda şirket sermayesinin 8 milyon TL'ye yükseltilmesine karar verilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 10/6/2020 tarihli 149861 sayılı yazılı görüşleri Yönetim Kurulumuza sunulmuş, Yönetim Kurulumuzun 23/06/2020 tarih ve 693 sayılı toplantısında, Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin 24 Haziran 2020 tarihinde yapılacak Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının görüşleri doğrultusunda oy kullanılmasına karar verilmiştir. Daha

sonra, Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin 24 Haziran 2020 tarihinde yapılan 45’inci Olağan Genel Kurul Toplantısı’nda alınan sermaye artışı kararı uyarınca şirketimiz payına düşen 1 milyon 998 bin 218,25 TL şirketimiz Yönetim Kurulunun kararıyla Ziraat Bankası KKTC Gazimağusa Şubesi nezdindeki hesabına aktarılmıştır.

Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin 2020 yılı bilanço ve gelir tablosunda faaliyet içi satış gelirleri 7 milyon 835 bin 632,21 TL, satışların maliyeti 7 milyon 245 bin 187,03 TL ve faaliyet kârı da 590.445,18 TL’dir.

Şirketin 2020 yılı onaylı kurumlar vergisi beyanname eki gelir tablosunda faaliyet içi ve faaliyet dışı gelirlerinin toplamı 8 milyon 122 bin 148,72 TL, giderleri toplamı 7 milyon 765 bin 401,09 TL ve ticari bilanço kârı da 356.747,83 TL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin özelleştirme sürecinin tamamlanmasına kadar mali yapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması ve işletmenin devamlılığı için şirket Yönetim Kurulu ile şirket idaresince gelir artırıcı önlemler kapsamında meri hizmet tarifesinde 1/11/2021 tarihinde yüzde 30 artışa gidilmiş olup konunun takibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde yapılmaktadır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Sayın Genel Müdürüm, bayağı uzun bir yanıt oldu.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Biraz uzun oldu efendim, evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani bunun özetinin özeti şeklinde değerlendirme de yapılabilirdi. Tabii, bu şirketin güçlendirilmesi gerekiyor anladığım kadarıyla. Bu konuyla ilgili olarak süreci hızlandıralım.

Sayın Kara, buyurun.

ESİN KARA (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, bizim mavi vatan sularımız açısından, artı, oradaki Türk vatandaşları ve dünyaya karşı Doğu Akdeniz’de savunmamız açısından çok stratejik bir öneme sahip. O yüzden Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında ortak bir KİT olan Kıbrıs Türk Denizcilik Şirketinin 2019 raporunda Sayıştay tarafından şu söyleniliyor: “Özelleştirilecekse ya da tasfiye edilecekse durum kötüye gidiyor.” 2020’de alınan önlemlerde sermaye artırımına gidiliyor, yerinde bir karardır. Hani, şu özelleştirmenin yapılmasında yüzde 49 Kıbrıs hissesinin mi, yüzde 51 Türkiye hissesinin mi, yoksa hepsinin birlikte mi özelleştirilmesi düşünülüyor? Ki bu, benim görüşümce sakıncalı bir durumdur yani kurum, şirket güçlendirilmeli, özelleştirme asla düşünülmemelidir çünkü bu, Türk mavi sularının geleceği açısından ya da yapılmış olan ticari anlamdaki hem seyahat hem Türkiye’yle bağlantı açısından çok önem arz etmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin bütçesi buna elvermiyorsa sermaye artırımını yoluyla apel çağrısında bulunuruz ve Türkiye belki yüzde 51’den yüzde 70’e çıkar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti daha düşük oranda kalabilir. Biz bunu sağlayabilecek güçte bir ülkeyiz yani bu şirketin tasfiyesinden ya da özelleştirilmesinden önce Türkiye yüzde 90 ortak olur -ağabeyliğini yine orada da yapar- devam etmesi gerektiğini düşünüyorum. Ve de şunu söylemek istiyorum: Yüzde 51’i Türkiye’deki KİT’lere ait. Sayıştay denetimini yapıyor mu şirketin? Hani, bize bir denetim raporu gelmiyor; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinde yüzde 51’i bizim KİT’lerimiz olduğunu göre bize de bir rapor gelmediği için o yüzden Sayıştay denetimine

tabi mi, onu merak ediyorum. Hani, şahsi görüşümdür; şirketin özelleştirilmesinden ziyade sermayesi güçlendirilmeli, hatta ilişkiler daha da yoğunlaştırılarak artırılmalıdır çünkü Kıbrıs, Türkiye'nin vazgeçilmez parçasıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Kara.

Sayın Tuncer, buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben bu toplantının ertelenmesini talep ediyorum. Niye? Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonu denetim görevini yapar, ilgili kurumlar da buraya geldiğinde Komisyon sonrası kendi üzerine düşen görevleri, sorumlulukları yapar; bu, mevzuat anlamında zorunluluktur. Alt komisyon toplantısı yaptık kurumla, orada sorular sorduk -ben süreleri, mevzuatı, şunu bunu hatırlatmayacağım- kurumun sorduğumuz o sorulara yazılı cevap vereceğini beyan ettiler ve o yazılı cevabı on beş gün içinde vermeleri gerekiyordu. Bugüne kadar kurum tarafından Komisyon üyelerinin sorduğu sorulara cevap verilmemiştir. Cevap vermeyen, Komisyonu âdeta hiç dikkate almayan bir kurumun bugün denetlemesi yapılamaz. Yani alt komisyon henüz daha eksik kalmış, kadük kalmış, alt komisyonun yapılması gereken unsurları tamamlanmamış, şartlar yerine getirilmemiş. Biz bunu pas geçip üst komisyonda toplantı yapmaya çalışıyoruz yani kurum, âdeta, en hafif tabiriyle bizleri hiçe sayıyor. Bugün yine toplantı yapacağız, yine “Yazılı cevap vereceğiz.” diyecekler, yine vermeyecekler. Komisyona bunlarla ilgili suç duyurusunda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Tuncer, “Yazılı olarak verilecek.” dediğimiz bütün şeyler veriliyor zamanında.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Vermediler Başkanım.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Verdik efendim, verdik efendim.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Nerede? Gelmedi efendim, gelmedi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Vermediniz.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Vermediniz, gelmedi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Son bir kez bunu biz araştıralım hemen, üyelerimize dağıtalım.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sorduğum soru da burada, “Cevabı gelmedi.” diye de not almışım. Yani bu, kabul edilebilir bir durum değildir.

İki: Kurum, Varlık Fonuna geçtikten sonra Varlık Fonu da burayı temsil ediyor. Ben gelen arkadaşın özel kişiliğine, şahsına, şuna buna hiçbir şey diyemem; tanımıyorum, görmüyorum, bir burada görüyoruz, belki bir dahaki toplantıya gelirse bir de o zaman göreceğiz ama Varlık Fonunun Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonuna layık gördüğü unvan uzman yardımcısı; uzman da değil, uzman yardımcısı yani bize layık gördüğü unvan bu. Bunların düzeltilmesini Komisyon olarak isteyelim, bu eksiklikler giderildikten sonra yeni bir tarih belirleyerek toplantıya devam edelim diyorum. Yoksa “Kuzey Kıbrıs şunu yaptı, bunu yaptı...” Kuzey Kıbrıs bizim yavru vatanımız ya; baba oğul arasında herhangi bir sorun olur mu? Olmaz. Konuştuğumuz şeyin hiçbir anlamı, manası yok ama kurumun ve Varlık Fonunun Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonuna karşı bakışı çok üst perdeden ve alçaltıcı olmuştur; bunlar düzeltilsin, ondan sonra toplantı yeniden yapılsın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, ben öncelikle bu madde üzerindeki görüşlerimi söyleyeyim. Esin Hanım’ın söylediklerine harfiyen katılıyorum. Bu konu daha önce alt komisyonda da gündeme gelmişti. Burada hiç kimse Kuzey Kıbrıs’ta limanların özelleştirilmesi noktasında bir fikir yürütmüyor, yürütmemeli ama bize verilen bu “Özelleştirme Yasası kuralları dikkate alınarak özelleştirme işlemlerinin başlatılacağı bildirilmiştir.” yanıtı bence gerçekten bizi son derece üzen bir yanıt. Diyelim ki Kuzey Kıbrıs’ta özelleştirme yapıldı ve Kuzey Kıbrıs’ın tam karşısındaki Güney Kıbrıs’ın çok büyük bir şirketi geldi, bu limanı aldı, özelleştirmeye girdi ve kazandı. Ne olacak o zaman, nasıl bir yanıt verecek?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Liman değil ama işletmecilik.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İşletmeciliğini aldı, ne yanıt vereceğiz, nasıl bir yaklaşım tarzı sergileyeceğiz? Özellikle bunu alt komisyonda da arkadaşlarımız bildirdi, yazılı olarak da bu konuda görüş istedi.

Ayrıca, KİT alt komisyonunda Mustafa arkadaşım ile beraber, Esin Hanım’la beraber burada çalıştık, çalışırken de alt komisyonun toplantısında ben iç öneri 2’yle ilgili ve 2020 yılı 9.1.2 no.lu bulguya ilişkin, 2020 yılı 9.4 no.lu bulguya ilişkin sorular sordum, uzun uzun sorular sordum; hiçbirine hiçbir yanıt verilmedi. On beş gün geçti, bu arkadaşlar KİT Komisyonuna hiçbir yanıt vermediler, yazılı bir yanıt göndermediler ve danışmanım da takip etti. Hatta “Acaba KİT Komisyonuna geldi de bize mi ulaşmadı?” diye biz KİT Komisyonunun sekreteryasını aradık. Aradı arkadaşlarım ve Denizcilik İşletmelerinden KİT Komisyonuna, bize, herhangi bir yanıt verilmedi. Doğrusu, ben Mustafa arkadaşım gibi yaklaşmadım, bu soruları bir kez daha sorayım, bu üst komisyonda yanıt isteyeyim diye düşünmüştüm. Aslında Mustafa arkadaşımın yaklaşımı daha doğru. Çünkü milletvekillerinin sorduğu sorulara yanıt gelmediği takdirde üst komisyon çalışmasını yürütmekte eksiklik ve aksaklık olacaktır ve olmuştur da. Çünkü biz onların verdikleri yanıtlara göre belki yeni sorular üretebilecektik, belki yeni söylemlerde bulunacaktık.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Veya söz almayacaktınız.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Veya söz almayacaktık, tatmin olacaktık yani bilemiyoruz ki. Şimdi, ben o soruları biraz sonra toplantıya devam ederseniz tekrar soracağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Edeceğiz, devam edeceğiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama tekrar yanıt vermedikleri takdirde bu arkadaşların KİT Komisyonunu hiçe saydığını ve... Yani “Siz istediğiniz kadar sorun, biz size yanıt da veririz, vermeyiz de.” gibi bir yaklaşım tarzında iseler buradan sözlü olarak beyan etsinler ya da niye bu görevi ihmal ettiler, onu açıklasınlar.

Ayrıca, bakın, Sayıştay burada bir başkanetçi, 2-3 uzman arkadaşla yani gerçekten o konularda yetişmiş insanlarla temsil ediliyor. Türkiye Varlık Fonu dün de bugün de yardımcı statüsünde, yardımcı uzman statüsünde burayı, KİT’i takip ediyor. Ben arkadaşların unvanlarına da takılmıyorum ama Varlık Fonunun, Türkiye’deki bütün şirketlere çökmüş olan Varlık Fonunun -“çökmüş”ü özellikle burada kullanıyorum Tamer kızsın diye- bütün paralarını pullarını almış, birçok konuda şirketlerin, kurumların, kuruluşların içinden sermayesini çekmiş, almış olan Varlık Fonunun burada üst düzeyde temsil edilmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz. Bunu da şu nedenle söylüyoruz: Burası ciddiye alınacaksa çalışalım; yok, KİT Komisyonuna kimi cevap vermez, kimi buraya uzman yollamaz, kimi kuruluşundan temsilci yollamaz ise burada -dün söylediğim gibi- biz kurumları denetlemiş gibi yaparız ve kendimizi tatmin ederiz. Toplantı biter; eyvallah, Allah’a ısmarladık, iyi günler, hadi

eyvallah, bir dahakinde buluşalım deriz, bu işler böyle geçip gider ama “neşeli işleri ciddi, ciddi işleri neşeli yapalım” anlayışından hareketle şunu söylüyorum: Bu işler ciddi işler. Yani bu kurumu, Türkiye Büyük Millet Meclisini sayıyorlarsa burada gereğini yapacaklar. Sadece biz muhalefet milletvekilleri olarak söylemiyorum bunu, bu bize karşı da yapılmış değil; bu, KİT Komisyonuna karşı yapılmış. Bize karşı, bizim sorduğumuz sorulara yanıt vermedi. Ha, Cumhurbaşkanlığı katından verilmiyor, bazı bakanlar soru önergelerimize yanıt vermiyor, onları da gündeme getiriyoruz, vermeleri için çabalıyoruz ama hiç olmazsa KİT’teki sorularımıza yanıt gelsin. Yani ben de gerçekten bu konuda eleştirilerimi söylüyorum. Bu arkadaşlar görevlerini ihmal etmişlerdir. Benim bankalardan ve TRT’den aldığım yanıtlar hiç olmazsa şöyleydi: “Yani bu, ticari sırdır, bu konuda size yanıt veremeyiz. Dizi film kaçça çekiliyor, onu söyleyemeyiz.” falan diye hiç olmazsa iki üç satır yazı yazıyorlardı bize, bu arkadaşlar onu da yazmamışlar, onu da yazmadılar. Sayın Başkan, bu konuda gerçekten, birkaç kurum daha var böyle, sorularımıza yazılı yanıt vermeyen, onlar da bence uyarılmalı ve bu konuda sizin ısrarla toplantıların başında ve sonunda söylediğiniz “Sorulara yazılı yanıtlarınızı on beş gün içinde verin.” sözünüzün havada kalmaması için lütfen takipçisi olmanızı rica ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Başkanım, bir cümle...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii, buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben özellikle bir konuyu dikkate getirmek istiyorum. Şimdi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun 11 Eylül 2019 tarih ve 125 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 346-2019 sayılı Kararı’yla bu özelleştirme kararı alınıyor. Yüzde 49’luk Türk Cemaat Meclisi Konsolide Fonu İnkişaf Sandığına ait kısım ile yüzde 51 Türkiye’ye ait olan kısmın özelleştirilmesi konusunda ilgili bir karar alınıyor, Bakanlar Kurulu kararı bu. Aslında özelleştirme konuları siyasi konular yani siyasi iktidarların aldığı kararlar. Sonuç itibarıyla, kamu iktisadi teşebbüslerinin veya diğer kamu idarelerinin aldığı kararlar değil, bunlar siyasi kararlar. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’yle alakalı olarak özellikle son dönemdeki bu Ekim 2020 Sayın Tatar’ın, Sayın Cumhurbaşkanının görevine gelmesinden önceki anlayışı hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, bu anlayışın bir kararı ve ürünü olarak değerlendiriyorum ben hem de bir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olarak. Dolayısıyla, bundan sonraki kısımda herhâlde bu, siyasi kararlarla düzeltilir diye düşünüyorum ama dikkate getirilmesi son derece yerinde oldu, diğer platformlarda da dikkate getirmek lazım. Konuyu önemseyip burada da tekrar gündeme getiren, başta Esin Hanım olmak üzere, Komisyonumuzun çok değerli üyelerine, Atıla Bey’e de teşekkür ediyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, buyurun yanıt için.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Sayın Başkanım, öncelikle sayın vekillerimizin bahse konu ettiği bu cevaplarla ilgili ben bir konuyu arz etmek istiyorum. Bir önceki toplantımız 2/2/2022 tarihinde yapılmış, sayın vekillerimizin sorularını biz not almışız, yazmışız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, geldi bize şimdi.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Bu sorulara da 17/2/2022 tarih, 668.547.14 sayılı Yazı’mızla cevap vermişiz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, dinliyorum.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Yani bu evraklar da tarafımızda var, eğer şey yaparsanız iletebiliriz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Kıbrıs konusuyla ilgili, müsaade ederseniz, son durumla ilgili...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Özetin özeti şeklinde...

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN - Bir cümle efendim.

Bu 2020 yılı bulgusundan sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İnkişaf Sandığı, Özelleştirme İdaremi ve Türkiye Denizcilik İşletmeleri olarak görüşmelerimiz devam ediyor. Bu konuyla ilgili şirketin özelleştirme konusu ve sermaye artırımı konusu tekrar gündemimizde. Burada olumlu sonuçlar almayı ümit ediyoruz. Görüşüyoruz, özelleştirme kararı alınmıştı, bu tekrar bir daha gözden geçiriliyor efendim. Kıbrıs tarafı aldı özelleştirme kararını.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Başkanım, şey de var: Yüzde 51'i, Türk tarafının hissesi için de özelleştirme kararı alınıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

Sayıştay görüşü için buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketinin bağlı şirketi olan Kıbrıs Türk Denizcilik Limited Şirketinin mali durumunun giderek bozulması sonucu şirketin geleceği hakkında belirsizlikler ortaya çıkmış ve 2018 yılındaki Genel Kurul toplantısında özelleştirme kararı, 2020 yılındaki Genel Kurul toplantısında ise sermaye artış kararı alınmıştır. Sermayenin 4 milyon 100 bin liradan 8 milyon liraya yükseltilmesi mali yapı üzerinde olumlu etkide bulunmuş olmakla birlikte, birikmiş zararların 8 milyon lira olduğu dikkate alındığında yetersiz kaldığı açıkça görülmektedir. Peki, ne yapılabilir? Şirketin 1984 yapımı 1 adet feribotu bulunmakta ve bununla Gazimağusa-Mersin arasında yılda yaklaşık 300 sefer yapılmaktadır. Feribot eski olduğu için sık sık arıza yapmaktadır. Neden? Çünkü 1984 yılından bu yana, otuz sekiz senedir feribotta herhangi bir yenilenme yoluna gidilmemiştir. Esasen işletmenin ve feribotun modernize edilmesi durumunda daha kârlı ve verimli bir şekilde çalışması mümkün olabilecektir; bu da kârlılığı artıracak, en azından zararların önüne geçilecektir.

Diğer taraftan, şunu unutmamak lazım ki Kıbrıs Türk Denizcilik Limitet Şirketi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kamu otoritesine ait limancılık faaliyetini yürüten tek şirket olup bölgesel anlamda stratejik bir öneme sahiptir. Geçmişte Kıbrıs'ta konuşlu Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanlığının yolcu, yük ve araç taşıma hizmetlerini de yürütmüştür.

Bu bakımdan, şirketle ilgili belirsizliklerin giderilmesi ve durumunun tüm yönleriyle yeniden değerlendirilmesine yarar bulunduğu hususunu Sayın Komisyonumuzun takdirlerine sunuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İzlenmesi mi gündemde mi kalması; ne diyorsunuz?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Özelleştirme kararı devam ediyor hâlâ değil mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Komisyonumuz bu konuda bir karar alabilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Karakaya, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sermaye artışı kararı verilmiş 2020 Genel Kurulunda ama özelleştirme kararı hâlâ devam ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Siz izlemeye kalmasını öneriyorsunuz değil mi Sayıştay olarak?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tavsiye kararı alabilir. Sayın Başkanım, izlemeye devam ediyoruz Sayıştay olarak ama Sayın Komisyonumuz takdir ederse bir tavsiye kararı almakta... Yani bu karar tavsiye kararı alınması...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bizim yetkililerin dikkatine getirme anlamında.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Evet, o anlamda.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tavsiye kararı mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Tavsiye kararını alıp Bakanlığa yazarız.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Zaten özelleştirilmediği için böyle oldu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Böylelikle 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır, şimdi 2020 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılına ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük, bu nedenle 2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi bize yanıt gelmediği için ben o soruları tekrar sormak istiyorum. “Yanıt verdik.” dediniz ama yanıt hâlâ...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İsterseniz yazılı olarak da verebilirsiniz Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yazılı olarak yerine gelmediği için... Gerçekten o yanıtları almış olsaydım bu soruları burada sormazdım. Yazılı olarak vermeyeceğim, özellikle sorduklarımı bir kez daha okuyacağım çünkü yerine gelmediği için... Cevap verildiği zaman ben o cevaplara bakacaktım, ona ilişkin sorular soracaktım, şimdi soruları tekrar sormak zorundayım.

Ben alt komisyonda, özelleştirilen limanların yönetim kurullarıyla ilgili sorduğum soruların tutanaklara geçmesi ve gerçekten cevap alabilmek için bir kez daha soruyorum. Şeffaf olarak yanıtlanmasını da istiyorum.

İşletme hakkı devri yoluyla özelleştirilen 15 limanın yönetim kurulunda bugün itibarıyla kurumu temsilen görevlendirilen kişilerin isimleri ve meslekleri nedir? Meslekler çok önemli, bazı limanlarda modacı çıktı. Modacı, bildiğimiz moda işiyle uğraşan kişinin limanla uğraştığını gördük. Tüccarın, tacirin limanda yönetim kurulu üyesi olduğunu gördük. Onun için özellikle soruyorum: Hangi limanda, hangi kurumu, hangi tarihten bu yana kimler temsil etmektedir? Bunu öğrenmek istiyorum.

Son üç yılda kimler yönetim kurulu üyeliklerinden ayrılmıştır? Önceki yıllarda ben burada KİT Komisyonu üyesiyken “Esmâ Ataç Beki” diye bir isim duymuştum. Bir araştırdım, Esmâ Ataç Beki Alidaş Limanı’nda Yönetim Kurulu üyesi, modacı çıktı. Hâlen görevine devam ediyor mu; ayrıldı mı, ayrılmadı mı bilmiyorum ama modanın limanla olan ilgisini de hakikaten çözemedim.

Özelleştirilen limanlarda kurumu temsilen görevlendirilen yönetim kurulu üyelerinin aldıkları aylık ücreti sordum, ona da cevap... “Geldi.” diyor Başkanımız, inanıyorum gelmiştir ama benim elime gelmedi.

Raporda bir de şüpheli alacaklar benim dikkatimi çok çekmişti, bu da şirketin 2020 yılını 9.1.2 no.lu bulguya ilişkin soruydu. Şüpheli alacaklar... Şirketin 2020 yılı ticari alacaklar tutarının 92 milyon 731 bin lira olduğunu, bunun 62 milyon 458 bin lirasının da şüpheli alacak yani tahsil edilmesi zor olan alacak olarak gösterildiği ortaya çıkmıştı. Şimdi, şüpheli alacaklardan ikisinin miktarı oldukça büyük ve uzun yıllarda tahsil edilemedi. Bunlardan biri Ordu liman işletmecisi Çakıroğlu’ndan alınan 20 milyon 200 bin liralık alacak, diğeri ise benim yaşadığım İzmir’de Konak Pier kiralardan oluşan “İZMER” adlı firmadan 16 milyon 940 bin liralık alacak. Ya, Denizcilik İşletmeleri alacağını nasıl oluyor da alamıyor, nasıl oluyor da devlet kurumu zarara sokulabiliyor? Yani nasıl oldu bu paralar kaçtı? Bunları sordum. “Bugün itibarıyla şirketin toplam alacağı nedir, şüpheli alacağı ne kadardır?” dedim. “2020 yılından sonra tahsil edilen alacak oldu mu?” diye sordum, yanıt alamadım. Alacakların çok uzun yıllardır tahsil edilememe, yükümlülüklerini yerine getiremedikleri hâlde bu firmaların sözleşmelerine niye fesih yapmıyorsunuz, niye feshetmiyorsunuz? Parayı alamıyorsunuz, kirayı alamıyorsunuz hâlâ sözleşme feshi olmuyor; bunun gerekçesini sordum, ona da yanıt yok. Ordu Limanı’ndan ve Konak Pier’den kaynaklı alacaklarınızı tahsil edebildiniz mi? “Konak Pier’i kiralayan İZMER firması kime aittir?” diye sordum. Bu firmaya kiralamadığınız hâlde 1988 yılından bu yana yirmi dört yıldır tolerans gösterilmesinin nedenini sordum. Yirmi dört yıldır bu firmaya bir tolerans var, alacak birikimi var. Konak Pier’den alacak tutarınızın son durumu nedir? “Hâlen aynı işletmeci mi devam ediyor, yoksa bu sözleşme feshedildi mi?” diye sordum, yanıt gelmediği için tekrar soruyorum: Konak Pier’in bugünkü durumuyla oradan elde ettiğiniz gelir nedir?

Sonunda da, 2020 yılına 9.4 no.lu bulguya ilişkin sorular sordum. Özetle bu bulguda İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle 15 Mart 2005 tarihinde yapılan devir protokolüyle İstanbul Büyükşehir Belediyesine devredilen iskelelerin geri alınmasından bahsedildiğinden söz ettim. Buna gerekçe olarak iskelelerin amacı dışında kullanılması, üçüncü şahıslara verilmesi ve ticarethaneye dönüştürülmesi gösteriliyor. Buraya kadar her şey güzel, tamam. Siz de buna istinaden bir inceleme başlatmışsınız, yerinde tespitler yapmışsınız. İstanbul Büyükşehir Belediyesinden iskeleleri iade etmesini istiyorsunuz. Otuz günde iade etmesini istemişsiniz. Bunu da anlarım ama anlaşılamayan şey bu: Bu işi neden tam tamına on beş yıl sonra yaptığınızdır. Bu sözleşme, bu kiralama on beş yıl önce yapılmış. On beş yıldır bu iskeleler bu şekilde kullanılıyor. Birilerine kiraya verilirken siz neredeydiniz? İstanbul Protokolü’nün yapıldığı 2005 yılından 2009 yerel seçimlerine kadar AK PARTİ’li Belediye Başkanları yönetti; rahmetli Kadir Topbaş’tı Belediye Başkanı -Allah rahmet eylesin- sonrasında Mevlüt Uysal göreve geldi. Yani bu iskeleleri devralan, iskeleleri amacı dışında kullanan, o iskeleleri ticari amaca açan da AK PARTİ’li belediyeler ama siz Belediye Başkanlığı Ekrem İmamoğlu’na geçene kadar

hiçbir hareket göstermemişsiniz, on beş yıl beklemişsiniz, sonra 2020 yılında harekete geçmişsiniz ve diyorsunuz ki: “Buralar ticari anlamda kullanılıyor.” Yani o da şu: İstanbul Büyükşehir Belediyesinde üst düzey görevde bulunan Fahrettin Soran Türkiye Denizcilik İşletmelerinin Yönetim Kurulu üyesi olduktan sonra hemen faaliyete geçiliyor. Fahrettin Soran’ın ilk görevi, uzun yıllar hizmet verdiği İstanbul Büyükşehir Belediyesine karşı bir savaş açmak oluyor. On beş yıldır aynı kişilerin kullandığı ve gerçekten hiçbir şekliyle değişiklik olmadığı hâlde -şimdi soruyorum yani- bu iskelelerde el koyma işleminin gerekçesi nedir? “Bu iskelelerin hangilerinin hangi amaçla kullanıldığını bize açıklayın.” dedim. “Bu iskeleleri ticari olarak kullananlar İBB’nin önceki yönetimine ve şimdiki yönetimine kira ödemişler midir geçmişte? Hangi iskelede kaç adet ticari faaliyet vardır, bunlardan alınan kira nedir? Bu iskelelerin İBB’den alınması için bir talimat mı aldınız? İBB yönetimi iskelelerin amacına uygun kullanıldığına dair size bilgilendirme yaptı mı şimdiki yönetim? Buna rağmen iskeleleri ısrarla istemenizdeki amaç nedir?” diye sormuştum. Vallahi bu sorulara yanıt alamadım, bu soruları tekrar sordum. Şimdi mutlaka yanıt gelmiştir Başkan “Geldi.” diyorsa ama o yanıt bize nasıl gelmedi, onu da bilmiyorum.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Gelmemiş.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Gelmemiş mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakıyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakacağız, bulursak bu yanıtları bir kez okumuş olacağız ama özellikle bunlara yanıt vermenizi istiyorum Sayın Genel Müdür Yardımcısı, rica ediyorum yani. Kendi adıma da rica etmiyorum yani benim şahsi bir durumum değil bu, şahsi konuşmuyorum. Biz burayı denetleyeceksek bu sorulara yanıt alacağız, onun üstüne konuşacağız, konuşmamızı bina edeceğiz. Yani böyle bir şey olmaz, gerçekten böyle bir denetimi ilk defa yapıyoruz, yedi yıldır ilk defa bir kurum, bir KİT Komisyonunun alt komisyonunda sorulan sorulara yanıt vermiyor; ilk defa karşılaşıyorum. Hakikaten baştan bu toplantıyı yapalım mı yapmayalım mı diye arkadaşlarla tartıştık, konuştuk. Hadi, ortam bozulmasın diye içimize çektik ve devam ettik ama böyle bir toplantı eksik bir toplantıdır, arkadaşlar da bunu herhâlde takdir ederler.

Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, teşekkür ediyorum.

Yanıt vermiş kurum. Şimdi arkadaşlar sizlere gönderilmiş mi, gönderilmemiş mi bakıyorlar çünkü imza karşılığı biz teslim ediyoruz danışman arkadaşlara, sizin ofislerinize. Orada teslim edilmiş mi, edilmemiş mi ona bakıyorlar, size sunacağız. Kurum göndermiş. “Kurum yanıt vermemiş.” diye bir şey yok, kurum yanıtını vermiş.

ATİLA SERTEL (İzmir) – KİT Komisyonundan biz bu yanıtları alamadığımızı bizzat KİT Komisyonunun sekreteryasını arayarak teyit ettik. Dediler ki “Bize bu yanıt gelmedi.”

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi bakıyoruz arkadaşlar, bakacağız size net cevabı vereceğiz, yanıtı vereceğiz.

Şimdi Sayın Tuncer’in Varlık Fonuyla ilgili olarak “Uzman yardımcısı temsil ediyor.” dediği... Ben Varlık Fonundan gelen arkadaşlara söz vermek istiyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE VARLIK FONU İŞTİRAKLER RAPORLAMA DEPARTMANI MÜDÜRÜ RÜÇHAN YÜCESAN – Türkiye Varlık Fonu İştirakler Raporlama Departmanı Müdürüyüm.

TÜRKİYE VARLIK FONU İŞTİRAKLER RAPORLAMA UZMAN YARDIMCISI EMRE GÜPGÜPOĞLU – İştirakler Raporlama Uzman Yardımcısıyım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani hem müdür olarak bir arkadaşımız temsil ediyor, bir de uzman yardımcısı arkadaşımız temsil ediyor. Yani şimdi orada sadece Varlık Fonundan uzman yardımcısı...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Başkanım, siz kabul ediyorsanız...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi oradaki arkadaşların da ifadesi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Genelde daire başkanı ve...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Daire başkanı statüsünde olduğunu söyledi arkadaşlar, müdür orada.

TÜRKİYE VARLIK FONU İŞTİRAKLER RAPORLAMA DEPARTMANI MÜDÜRÜ RÜÇHAN YÜCESAN – Özel hukuka tabiyiz. Ben aynı zamanda biraz önce mail de attım hem insan kaynakları departmanımıza hem de genel müdür yardımcılarımıza. “Kamuyla özel denkliği nedir?” bilgisini istedim, o da geldiğinde Komisyonunuzla paylaşıyor olacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Değerli üyeler, söz vermeden önce zamanı da daha etkili kullanmak adına bu sözü bir defa vereceğimi hatırlatmak isterim, lütfen söz sırası geldiğinde kurumla ilgili konuşmanızın tümünü yapmanızı ve varsa sorularınızı sormanızı istirham ediyorum.

Söz isteyen üyelerimiz var mı?

Sayın Kara, buyurun.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında ben diğer bulgu ve öneriler için söz istemiştım ama geneli üzerinde değerlendirme yapalım.

2020 yılının diğer bulgu ve önerilerinde 1’inci sırada olan, istihdam politika ve uygulamalarında ortaya çıkan aksaklıklarla ilgili Sayıştayımız, raporunda kapsamlı bir değerlendirme yapmış. Biraz önce arkadaşlarımız da sordular “Neden Genel Müdür kadronuz hâlâ boş?” 2019 yılında vefat ediyor Sayın Genel Müdürümüz -Allah rahmet eylesin- o günden bugüne hâlâ herhangi bir atama yapılmamış. Sayıştayımız şunu söylüyor, diyor ki: “Yönetim kademelerindeki çeşitli kadroların devamlılık arz edecek şekilde ve uzun yıllar vekâleten ve tedviren görevlendirilmelerle yürütülmesi ise yönetim fonksiyonunun etkin bir şekilde yerine getirilmemesine yol açmaktadır.” Vekâleten yürütülen kadrolarda uzun yıllar görev yapan personele ödenecek vekâlet ücretini de kapsayan ve TDİ Yönetim Kurulu tarafından kabul edilerek Resmî Gazete’de yayınlanması için Özelleştirme İdaresi Başkanlığına gönderilen yönetmelikle ilgili değişiklik taslağından 2016 yılından beri yaprak kıpırdamadan herhangi bir ses çıkmıyor. Yani kurum, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bir yönetmelik taslağı hazırlıyor, altı yıldır bu kurumla ilgili herhangi bir şey yani Özelleştirme İdaresi kapı duvar, ses gelmiyor. Aslında, burada, bunların bir an önce faaliyete geçirilerek sonuçlandırılması gerektiğini düşünüyorum.

Yine 2 no.lu diğer önergede ise TDİ AŞ’nin İştirak, Bağlı Ortaklık, Bağlı Menkul Kıymetler ve Özelleşen Gayrimenkuller Yönergesi uyarınca işletme yöneticileri şirketlerde TDİ’yi temsilen görev yapan yönetim kurulu üyelerince her yılın sonunda bir rapor hazırlaması ve TDİ’ye sunması hususunda bir görev veriliyor. Aslında TDİ tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığına Yönetim Kuruluna

atanan personel görevini eksik yapıyor. Huzur hakkını tam alıyor mu onu bilmiyorum ama şimdi, 2015 ve 2019 yıllarında Hopa Limanı'nda, Giresun Limanı'nda, Sinop Limanı'nda, Rize, Antalya, Alanya, Marmaris, Çeşme, Ege, Dikili ve Trabzon Limanlarında görevlendirilmiş olan Yönetim Kurulu üyelerimiz, Mayıs 2021 tarihi itibarıyla hâlâ yılda 1 kere TDI'ye sunmaları gereken raporu hâlâ hazırlamamışlar efendim. Aslında bunların, yönetim kurulundaki o üyedeki arkadaşlarımızın bir an önce ya görev değişikliği ya bu raporu gününde ve süresinde hazırlayacak arkadaşlarla yenilenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Kara.

Sayın Sümer buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim de Mersin Taşucu Limanı'yla ilgili sorularım olacak. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ'ye ait Taşucu Limanı'nın kırk yıl süreyle işletme hakkının verilmesi yöntemiyle liman giriş sahasında bulunan taşınmazın da satış yöntemiyle ve bir bütün hâlinde özelleştirilmesi için ilana çıkmıştı. Sayın Genel Müdür Vekili, konuşmanızda buranın son dönemlerde de kâr ettiğini belirtmişsiniz herhâlde değil mi? Kâr eden kurum niye özelleştirilir ben onu da anlamış değilim. Burada Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ'ye ait Taşucu Limanı'nın kırk yılına işletme hakkının verilmesi yöntemine liman giriş sahasında bulunan taşınmazın satış yöntemiyle bütün hâlinde özelleştirmesi, son teklif verme de 8 Eylül 2021'de 20 milyon TL geçici teminat miktarıyla olmuş. Aslında bu teminat miktarı da çok düşük bir rakam ora için çünkü orada balıkçı barınağı var, yat limanı, rıhtım gümrük alanı, uluslararası liman bölgesi olmak üzere 4 bölümden oluşan Taşucu Limanı'nın uluslararası seferlerde yapılan geniş bir alanı var. Mersin Taşucu Limanı'yla ilgili kurum, kâr zarar, maliyet analizi çalışması yapmış mıdır? Özelleştirilmesiyle ilgili olumlu ya da olumsuz görüş bildirip rapor hazırlamış mıdır? Elinde herhangi bir rapor var mıdır?

Ayrıca, tekrar Muğla Güllük Limanı'yla ilgili burada da Denizlik İşletmeleri AŞ'ye ait beş yıl süreyle işletme hakkının verilmesi yöntemiyle özelleştirme durumu söz konusuymuş. Yine bu özelleştirmede ihale ilanında buranın ne amaçla özelleştireceği belirtilmemiş. İşletme hakkının verilmesi yöntemiyle özelleştireceğine dair ihaleye çıkarılan bu limanın kullanım amacının ne olduğu belirtilmemiş; ihalenin pazarlık usulüyle gerçekleştirileceği, ihale komisyonunca gerekli görüldüğü takdirde ihale pazarlık görüşmesine devam edilen bir teklif sahibinin katılımıyla açık artırma suretiyle sonuçlandırılacağı belirtilip ilanda liman işletmesinin hangi amaçla kullanılacağı, özellikle hangi amaçla kullanılacağı belirtilmemiştir. Bu duruma başta bölge halkı ve o bölgede yaşayan insanların kamuoyunda, sosyal medyada ve yazılı görsel basında çok büyük tepkileri dile getirilmiştir. Bununla ilgili de komisyonun herhangi bir raporu var mıdır?

Ayrıca, Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ'ye ait İstanbul Fenerbahçe Kalamış Yat Limanı kırk yıl süreyle işletme hakkının verilmesi yöntemiyle özelleştirilip Fenerbahçe Kalamış Yat Limanı 23 Mayıs 2014'te gerçekleştirilen ihalede en yüksek teklifi veren -664 milyon dolar- Koç Holding'in iştiraki Tek-Art Kalamış'a verilmiş. Yalnız, burada, Kalamış Fenerbahçe Marmara Turizm Tesisi AŞ'ye verilmesine dair karar 23 Temmuz 2014 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanmış ancak yayımlandıktan sonra imar planlarında ihaleden önce taahhüt edilen değişiklikler yerine getirilmediği için Koç Holding 19 Mart 2015'te bu sözleşmeyi imzalamaktan vazgeçmiş. Kamuoyuna da yansıdığı için özellikle söylüyorum: Acaba iktidardan Koç Holding'e izin verilmediği iddiaları doğru mudur? Koç Holding ve iktidar arasında ya da kurumuz ile Koç Holding arasında bir sorun var mıdır?

Ayrıca, özellikle belirli gruplara ve şirketlere özelleştirme yoluyla devirlerden sonra kira ödemelerinin yapılmadığını -ne yazık ki bu birçok KİT’de karşımıza çıkıyor, özellikle de Devlet Demiryollarının da geçen ki alt komisyonunda birçok tesislerinden para alamadığı, hatta on beş, yirmi yıl süreyle de işletmeye devam ettiği- tespit etmiş Sayıştay, fakat burada da Sayıştayın 2019 yılı raporuna göre Türkiye Denizcilik İşletmelerinin işletme hakkı devri yoluyla kiraya verilen -demin Atilla Başkanının da söylediği gibi- Konak Pierre Loti Tesislerinin Ordu limanında da yıllarca kira parasının alınmadığı tespit edilmiş. Tahsilatlar zamanında yapılmadı için işin çıkmaza girdiğini işaretleyen Sayıştay, limanların yönetimine devleti temsilen personel göndermesi gerektiği hâlde bunun için gerekli önlemin alıp alınmadığı, işlemin yapılıp yapılmadığını da belirtmiş ama herhangi bir netice çıkmamış. Şu anda kurumun kirada kaç işletmesi, taşınmazı veya tesisi vardır? Sayıştay raporlarında geçen Ordu ve İzmir’deki yer için bugüne kadar ödenmesi gereken kira bedeli ne kadardır? Tahsiliyle ilgili son durum nedir? Sorumlularla ilgili herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?

Ayrıca, yabancı bayraklı gemilerde çalışan deniz çalışanlarının sigortalarını kendilerinin ödeyecekleri iddiası kamuoyuna yansımış. Bu konuyla ilgili hangi işlem yapılmıştır?

Bunlara yazılı olarak cevap verirsiniz teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayıştay’ın kıymetli üyeleri, kurumun değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar, sesiniz, biraz daha yüksek sesle.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam Başkanım.

Tabii, Türkiye’nin en önemli kuruluşlarından bahsediyoruz. Bundan önce kıyı işletmelerini denetledik, şimdi limanları denetliyoruz. Maalesef, Türkiye’nin elinde şu an kalan limanlar bir elin parmakları kadar işte, İstanbul Sarayburnu, Çanakkale Kabatepe, Çanakkale Gökçeada, İstanbul Kuruçeşme yani kala kala elimizde 5 tane liman kalmış. Tabii, kamuoyu günlerce bu özelleştirmeyi konuştu yani daha süresinin bitmesine en yakın 2027 yılında dolacak olan Hopa Limanı, biz şu an 2022 yılındayız, beş yıl var. Her birinin tarihi -işte ticarete temel bir kural var- tenesir vaat yani kırk yılın, elli yılın üzerindeki süreler uzatılmış. Bunu anlamak mümkün değil. Şimdi, netice itibarıyla sizin bir işletmeniz var... Yani bunun ticari terminolojide bir karşılığı yok. Süresi bitmeyen bir sözleşme var, bu süresi bitmeden uzatılan bir sözleşme var. Bir defa her şeyden önce işletme haklarının devrinden bahsediyoruz yani neticede burada mal sahibi devlet, malın sahibi kamu. E, ne olacak? Bunların bir taahhütleri var, vaatleri var. Diyorlar ki: “Biz bu limana şu şu yatırımları yapacağız. Limanın şu an kapasitesi 100 ise biz bunu 500’e çıkaracağız. Buna göre de işte gelirimizi artıracacağız.” Peki, sizin kurumunuz yani bu işleri izlemeyle görevli kurumunuz bunlara bakacak ki sözleşme tarihleri bitecek, bu işletme haklarını devrederken ortaya koydukları yatırım taahhütleri yerine gelmiş mi, gelmemiş mi? Biz daha bunu bile bilmiyoruz çünkü süresi dolmadı. Devamı... Peki, hadi uzattık diyelim. Uzatırken bunun şartlarında ne değişti? Yani bir yirmi yıl daha... Belki o işin sözleşmesinin bittiği anda bir başka yatırımcı gelip diyecek ki “Kardeşim, ben bu limana 100 lira değil, 500 lira veriyorum.” Yani işin içinde bir kiracı varken yeni birinin buraya gelme şansı var mı? Yok. Yani hakikaten bunu -hani, bazen terminolojide karşılığı olmaz diyoruz ya faiz sebep enflasyon sonuç gibi- şu limanların sürelerinin uzatılmasıyla ilgili konuyu bana kimse anlatamaz. Buradaki, salondaki arkadaşlardan hakikaten şunun mantığını anlayan biri varsa biz de anlamaya çalışalım, öğrenmeye çalışalım yani ben bunun herhangi bir mantığı olduğunu anlayabilmiş değilim.

Şimdi, Sayın Genel Müdür, sizin bunları takip edecek bir biriminiz olması lazım. Siz ev sahibisiniz, malın sahibisiniz dolayısıyla bu limanların işletildiği süre içerisinde yapılacak yatırımları, istihdamları, teknolojik yatırımları takip edecek bir biriminiz var mı? Yani sizin bu biriminizin zaman zaman denetimler yaparak bunu raporlaması lazım.

Şimdi, buraya gelen arkadaşlara hakikaten herhangi bir şey söylemek istemiyorum ama şöyle CV'lere baktığım zaman Başkanım, kurumun içinden gelen arkadaş sayımız az mesela Kıyı Emniyeti Genel Müdürüne baktım, yıllardır kurumun içinde yetişmiş bir yere gelmiş; biz de hepimiz takdirlerle, övgülerle... Biz burada herkesi de yermiyoruz. Ha, yönetim başka bir şeydir, icraat başka bir şeydir. “Arkadaşlarımızın yönetim kabiliyeti çok yüksek, dolayısıyla altta teknik olmayan arkadaşların da Yönetim Kurulunda olmaması bu işi çözer.” fikrine katılmıyorum. Niye katılmıyorum? Çünkü bunun tamamı... Şu an “liman” demek “yatırım” demektir, “teknik bir iş” demektir, başta “inşaat” demektir, bunun yanı sıra AR-GE’si, teknolojisi bir sürü... Yani sizin de yönetiminizde muhakkak bu işleri yapabilecek, izleyebilecek bilgi, birikim, deneyime sahip insanların Yönetim Kurulunda olmasının çok ciddi faydaları olduğunu düşünüyorum. Arkadaşlarımızın şahsiyetlerine diyeceğimiz hiçbir şey yok. Kendi uzmanlık alanlarında belki de Türkiye’nin en iyileridir, dünyanın en iyileridir ama hizmet alanında yani ilgi duyduğu alana şöyle bir baktığımız zaman farklı alanlardan geldiklerini ben burada müşahade ediyorum. Onun için mümkün olduğunca Sayın Yönetim Kurulu Başkanının, bundan sonra özellikle bu tür istihdama yönelik faaliyetlerinde buna dikkat etmesini ve dikkatini bu konuya çekmek istiyorum. Netice itibarıyla malın sahibi biziz ve bunları da takip etmek sizin göreviniz. Biraz önce Esin Hanım söyledi, yılda 1 kez verilecek raporu vermekten aciz olan insanların o yönetimde olmaması lazım yani yılda 1 tane rapor verecek. Bunu da oturup eğer hazırlayamamışsa bizim burada konuşabileceğimiz bir şey yok.

İşte, özelleştirmeye bazen niye karşı olduğumuzu söyleyeyim arkadaşlar, özelleştirilen kurumlardan bizim beklentimiz şu: Kapasitelerin artması, yatırımların yapılması, istihdamın artması; bu amaçla bu özelleştirmeleri yapıyoruz ama “bu kurumları gözden çıkarıyoruz” mantığı içerisinde yapılan özelleştirmelere karşı olduğumuzu buradan ifade etmek istiyoruz. Bu çerçevede bazen malın bedeli ve değeri olmaz, o kurum zarar bile etse onun sürekliliği esastır; işte, Kuzey Kıbrıs Türkiye Cumhuriyeti’ndeki limanda böyle bir şey. Diz boyu zarar etse bile, her dönem devlet bunu finanse etse bile yani tabii zarar etmesin hiçbirimiz istemeyiz... Ama işte “8 milyon sermayesini artırdık dolayısıyla bu sermaye yeterliliği de oluşmadı. Bir tane feribotu var, o da 1984 yılından beri gidiyor, geliyor. Senede de 300 sefer yapıyor...” Yani anlatış kabiliyetine göre “Ya burayı da bir an önce satalım da kurtulalım.” gibi. Hani, öyle bir yönlendirme yapıyorsunuz ki filmin sonunda adam ölecek, aktris ölecek yani kahraman ölecek ya da araba çarpacak; adamın aklı başına gelecek. Şimdi Kıbrıs Limanı’nı bir ticari emtia olarak, ticari bir alan olarak görme şeyine düşmeyelim arkadaşlar. Yani bugün bizim özellikle Akdeniz’de -işte, yeni gemi aldık, bundan önce programda o da vardı, Akdeniz’e açılacağını söylüyoruz iki aya kadar- bu limanlarda nelerin olabileceğini... Tam tersine bu limanları özelleştirme kapsamından çıkarıp -hâlâ gündemde olduğunu söylüyorsunuz- gelecekte enerji üssü olarak düşündüğümüz Akdeniz’de enerji üssü limanı gibi -hani dedik ya Filyos’ta karaya çıkar, orada gerekli tesisler yapılır- bu amaçla kullanılacak bir liman olarak düşündüğünüz zaman, siz bunun karşılığına değer biçemezsiniz; öyle “3 milyon” “5 milyon” “7 milyon” “Finanse ettik, şu oldu, bu oldu...” bunların hiçbirinin anlamının olmadığını biz biliyoruz. Zaten Akdeniz’deki enerji kaynaklarının Avrupa’ya aktarılması için Türkiye’nin üzerinden geçmekten başka çarelerinin olmadığını da biliyoruz. E, o zaman, demek ki ana istasyonun da Kıbrıs olduğunu düşünürsek Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bununla ilgili kararlar almış olsa dahi bağlı kuruluş olarak, ilgili kuruluş olarak kesinlikle bunun karşısında olmamız lazım stratejik olarak.

“Tavsiye kararı alalım.” denilmişti, ben aynen katılıyorum. Özelleştirilmemesine yönelik tavsiye kararının alınmasında ben Komisyon olarak hayırlı bir iş yapacağımızı düşünüyorum.

Yine, buna paralel olarak, özellikle bu son dönemde yolcu taşımacılığı konusuna gelmek istiyoruz. Tabii, siz de liman işletiyorsunuz, işin öbür tarafı. Maalesef bizim denizlerimizde daha çok yük taşımacılığı ağırlıkta, yolcu taşımacılığı bizim Karadeniz’de yok denecek kadar az. Ona da nasıl bir katkınız olur, nasıl bir projeksiyonunuz olur bilmiyorum.

Şimdi, elinizde kala kala 4 tane liman kaldı. Dolayısıyla, peki, bundan sonrasına yönelik Sayın Genel Müdürüm, mesela bir yıl sonrası için, beş yıl sonrası için, on yıl sonrası için... Gerçi ilk teslim alacağınız limana şöyle bir ben bakayım da hani bu özelleştirmesinden bize devri en yakın 2047. Bilmiyorum Başkanım, senin torunların görebilir mi? 2047...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Görür, görür...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Görür mü? Torunları görür.

Yani buna göre bir -tabii, devlette süreklilik esas- projeksiyon olması lazım. Yani on yıl sonra...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Siz de görebilirsiniz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Buyurun Başkanım, efendim?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sigara migara içmezsen Allah’ın izniyle görürsün sen de.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – “Ömür” dediğin ne ki ağabey? Bir su içim mesafesi kadar inşallah.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Sayın Yaşar, toparlayalım.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Toparlıyorum.

Yani biz sizin, tabii, faaliyetlerinizi burada inceliyoruz ama geleceğe dair düşüncelerinizi de duymak isteriz. Ne düşünüyorsunuz? Yani mesela on yıl sonra kurum nerede olur, yirmi yıl sonra nerede olur? Artık bugün, bildiğiniz gelişmiş ülkeler on yılını planlıyor, elli yılını, yüz yılını planlıyor. Bizim de muhakkak... Sizden sonrakilere geldikleri anda çığnememeleri lazım gelen bir iz bırakanız lazım. Hani -ben doğudan gelen bir milletvekiliyim- kar böyle çok yağdığı zaman önce birisi çığner iz yapar. Sivas’ta da öyledir herhâlde değil mi? Kar çok yağınca bir iz yapılır, o izden çocuklar okula gider gelir. Sizin de bir iz yapmanız lazım ki on yıl sonra, yirmi yıl sonra, elli yıl sonra bu kurum nerede olur, nasıl olur? Bununla ilgili projeksiyonlarınız var mı? Tabii, benim bu söylediğim uzun metrajlı bir şey, kısa cevap vermenizi de beklemiyorum, bu söylediklerime yazılı cevap verebilirsiniz.

İkincisi: Yatırım izleme açısından özelleştirilen kurumlar var; bunlar, özelleştirilen kurumlar böyle tek tek hangi yatırımları yapacaklar, ne kadar zamanda yapacaklar, bizim gelirlerimiz neye endeksli; dolara mı endeksli, toplam kiraya mı endeksli? Bu projeksiyonu da yazılı olarak sizden istiyorum.

Aynı şekilde, bu işletme şirketlerinden borçlarını ödemeyenler var mı? Varsa bunlar kimler? Bunları da yazar gönderirseniz mutlu oluruz.

Personeliniz kalmamış zaten, sayısı 126’ya düşmüş. Hâlbuki buralar stratejik kurumlardır. Ben personelin sıfırlanmasıyla övünecek “Ya, iyi etmişsiniz.” diyecek birisi değilim. Tam tersine, lütfen, bu denetimleri yapabilmemiz için ekibinizi güçlendirin, teknolojik olarak güçlendirin, teknik olarak güçlendirin, bilimsel olarak güçlendirin.

Ben bundan sonraki çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Tuncer.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de alt komisyonda sormuştum, cevabı gelmemişti; şimdi, şu anda ulaştı elimize. Ek sözleşmeyle işletme hakkı devredilen limanların yönetim kurullarına üye ataması Denizcilik İşletmeleri AŞ'ye tanınmıştı ek sözleşmeyle ama alt komisyonda bunun cevabını alamamıştık. Türkiye Denizcilik İşletmeleri tarafından bu atamalar yapıldı mı, yapıldıysa kimler yapıldı? Bu sorunun ben de cevaplanmasını istiyorum tekrardan.

Diğer bir husus: 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye bağlı kamu iktisadi teşebbüslerinin veya iktisadi devlet teşekküllerinin tamamına baktığımızda, genelde yönetim kurulu başkan ve üyeleri o kurumu bilen, o kurumun içinden yetişen ya da o konuda uzman kişiler. Ancak, Özelleştirme İdaresine devredilmiş veya Türkiye Varlık Fonuna hisselerini devretmiş şirketler varsa -iktisadi devlet teşekkülü olsun, kamu iktisadi teşebbüsü olsun ki bunlardan biri de Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi- bunların yönetim kurulu başkanları ve yönetim kurulu üyelerinin kurumla yakından uzaktan hiçbir ilgisi yok.

Şu an, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketini denetliyoruz, onun toplantısında; Yönetim Kurulu listesine şöyle bir baktığımızda, 1 Başkan ve 6 üye olmak üzere 7 kişilik bir Yönetim Kurulu mevcut, Başkan dâhil 7 kişinin 7 kişisi de denizcilikle ilgili hiçbir eğitim almamış, Denizcilik İşletmeleri AŞ'nin hiçbir yerinde çalışmamış. Niye çalışmamış? E çünkü denizciliği bilmiyorlar, denize sadece girdilerse tatilde yüzmek için girmişler ya da varsa uzmanlık alanları balık avlamak için, balık tutmak için gitmişler, onun haricinde denizcilikle ilgili hiçbir ilgi, bilgi ve eğitimleri yok. Ben isimleri okumayacağım. Yönetim Kurulu Başkanı ilahiyat fakültesi mezunu, denizcilikle ilgili herhangi bir çalışması yok. Mesela uluslararası ilişkiler mezunu diğer kişiler var, siyaset bilimleri ile ilgili mezun kişiler var, onlara bir şey demiyorum, amenna ama mesela Denizcilik İşletmeleri AŞ'de konusu tamamen, yüzde yüz deniz olan AŞ'de tarih profesörü var Yönetim Kurulu üyesi.

ORHAN SÜMER (Adana) – Deniz tarihi de önemli(!)

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Bakıyorsunuz, tarihçilik haricinde hiçbir şey yapmamış, mesela Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmeden önce en son ne yapmış ve hâlen devam ediyor, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığında 8/8/2018 tarihinden beri Başkan olarak görevini sürdürüyor yani Devlet Arşivlerinin Başkanı Denizcilik İşletmelerinde Yönetim Kurulu üyesi. Liyakat çok önemli değil mi? Ve müthiş bir liyakat(!) Değil artık siyasal bilgileri, işletmeciliği, uluslararası ilişkileri, onları saymıyorum ama mesela bir arkadaşımız var, sağlık kurumları işletmeciliği okumuş, denizcilikle ilgili hiç uzaktan yakından ilgisi yok ve sağ olsun -kendisi burada mı değil mi onu da bilmiyorum- kendisi burada yaptığı ticaretin reklamını da koymuş öz geçmişine ve “butik... -nokta nokta- isimli işletmeyi işletmektedir” yani butikçi yani elbise, aynı benim ağabeyim gibi, bizim oraların tabiriyle “çaputçu” öyle derler, bilen bilir, tuhafıye ve konfeksiyon işine eskiler “çaputçu” der.

Sevgili Türkiye Varlık Fonu yöneticileri, bu kurumu özelleştirme kapsamından çıkardınız “Bu kurumu düzeltelim.” diye konuştunuz, söylediniz. Allah aşkına, 7 kişilik Yönetim Kurulu üyeleri içinde 1 kişi dahi denizci olmayanlarla mı kurtaracaksınız bu kurumu? Yazık ya yazık! Gerçekten yazık! Bakın, Toprak Mahsulleri Ofisi, TİGEM, hepsinin alt komisyonda toplantılarını yaptık, şimdi üst komisyon toplantılarını da yapacağız. Sayın üyeler, sayın katılımcılar; onların yönetim kurulu üyelerine bakın, yüzde 90'ı, yüzde 100'e yakını konusunda uzman, o kurumun içinden yetişmiş ya da o kurumla hasbîh olmuş, uzmanlaşmış kişiler ama Denizcilik AŞ'ye bakıyorsunuz ayağı topraktan başka yeryüzü görmemiş kişilerin hepsi Yönetim Kurulu üyesi. Sayın Başkanım, dikkatinizi çekiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Tuncer.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir yandan yanıtları okumaya çalışıyordum bir yandan da geneli üzerindeki konuşmama bakıyorum. Şimdi, ben gelen yanıtlarda birkaç tespiti hemen yaptım burada. Tabii, çok uzun inceleme fırsatı olmadı.

Sormuştum mesela “Konak Pier’de 16 milyon 940 bin lira alacağınız var, nasıl oluyor da alamıyorsunuz?” diyordum. Şimdi, gelen yanıtta, 2021 yılı sonu itibarıyla Konak Pier’den toplam alacaklarınız 30 milyon 282 bin liraya çıkmış. Vallaha tebrik etmek lazım yani ben böyle bir yer varsa bize de hakikaten bildirin, biz de gidelim orada ticaret yapalım ya! Yani bir şey yapalım, bir şeyler yapalım ya! Kira yok. Alan işletmeci başkalarından kirayı söke söke alıyor, ben İzmir çocuğuyum biliyorum. Konak Pier’deki işletmeci bütün dükkânlardan çatır çatır kira topluyor. Ya, siz nasıl oluyor da kira alamıyorsunuz arkadaş? 16 milyon alacağınız 30 milyona çıkmış, 30 milyon 282 bin liraya çıkmış, hâlâ siz alamıyorsunuz ya! Ben buna şaşıyorum.

Bir şaşırdığım nokta da şu: Sordum ben size “Özelleştirilen limanların işletme sürelerinin kırk dokuz yıla çıkarılması noktası vardı, Yönetim Kurulu mu karar verdi?” demiştim, siz cevap vermişsiniz bana: “Özelleştirilen limanların işletme sürelerinin uzatılmasıyla ilgili şirketimiz Yönetim Kurulunun bir kararı bulunmamaktadır.” E, siz o zaman, kendi kendinize ne yapıyorsunuz siz orada ya? Yani ben... Denizcilik İşletmeleri Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu, kocaman Yönetim Kurulu. Limanlar size bağlı, özelleştirmeyi yapanlar Özelleştirme İdaresiyle beraber sizsiniz, siz Yönetim Kurulunda böyle bir karar almıyorsunuz, bu kararı kim alıyor? Kim alıyor da bizim limanlarımız kırk dokuz yıllığına özelleştiriliyor, gerçekten merak ediyorum.

Sorduğum sorulara olan yanıtlardan bunları tam olarak inceleyemedim ama sorduğum sorulara birer cümleyle, ikişer cümleyle cevap vermişsiniz. Mesela sormuştum; stilist arkadaş var, Alıdaş Limanı’nda, stilist, modacı Esmâ Beki. “Görevine hâlâ devam ediyor mu?” dedim. Çok başarılı herhâlde kendisi, cevap vermişsiniz: “Evet, Yönetim Kurulundaki görevine hâlâ devam ediyor.” Ya, modacılar deniz işletmesinde yönetim kurulu üyeliği nasıl oluyor yani ben hakikaten... Yani hiçbir ilgisi yok. Bu hanımefendiyi alın başka bir giysi ya da başka bir sektör ya da başka bir yer... Oralara atansın bunlar yani modacılık -gerçekten- stilistik çok önemli bir görev yani bu bir para kazandıran da bir görev, ihtiyacı mı var yönetim kurulu üyeliğine de gidiyor Alıdaş Limanı’na, burada görev görüyor bu arkadaş? Niçin bu arkadaş bu görev veriliyor? Hakikaten sormak gerekiyor ya!

Yani verilen yanıtlara bakıyorum; birer cümle, birer ikişer cümle, bir cümle. “Şirketin şüpheli alacakları ne kadar?” diyorum, vermişsiniz: “Şirketin 2021 yılı itibarıyla toplam takipli alacakları 16 milyon 754 bin, toplam şüpheli alacakları -yani gitti gitti- 106 milyon 165 bin lira.” Bu para gitmiş, şüpheli, alıp almayacağınız belli değil. Yani bir şey soruyorum size, diyorum ki: “Buna dava açıyor musunuz?” “Yirmi beş yıllığına biz Konak Pier’i verdik.” diyorsunuz. E, yirmi beş yıl sormayacak mısınız arkadaş ya? Siz para alamıyorsunuz oradan, sizin imzaladığınız sözleşmede ek bir madde yok mu? Yani bu kiralayan, ödemesini yapmadığı takdirde bunu dışarıya çıkarma, yeniden ihaleye çıkma gibi bir şey koymadınız mı şartnameye siz ya? “Alan da kaçan mı?” gibi yirmi beş yıllığına adam almış orayı, istediği gibi yönetiyor. Böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir yönetim anlayışı olabilir mi?

Bakın, sunuş konuşmasında dediniz ki Ordu Limanı’nı Çakıroğlu isimli firmaya devrettiğinizi, bu firmanın sözleşmeyi tek taraflı feshettiğini söylediniz. Sonuçta, mecburen Ordu Limanı’nı geri aldığınızı söylediniz. Ordu Limanı’nı devrettikten kısa bir süre sonra sözleşmeyi fesheden “Çakıroğlu” isimli firmanın TDİ’ye 20 milyondan daha fazla borçlanarak âdeta kaçtığını söylemekte yarar var, kaçtı. Yeri gelmişken onu da sorayım: 20 milyonluk alacağı tahsil ettiniz mi, yoksa o da o söylediğiniz rakamın içinde midir, şüpheli alacaklarda mıdır? Benim merak ettiğim şu: Bu konuda Türkiye Denizcilik

İşletmeleri çok tecrübeli iken... Yani yıllar yılı Türkiye’de denizcilik işletmeciliğini yapmış olan bir kurum nasıl oluyor da iş tecrübesi olmayan Ordu Büyükşehir Belediyesine bu limanı devrediyor? Sonra, Ordu Belediyesi limanı devraldığı günden bu yana ne kadar para kazanıyor, kâr mı etti zarar mı, bunlar nedir? Ordu Büyükşehir Belediyesinden yüzde 25’lik işletme payımızı alabiliyor musunuz? Alıyorsanız bugüne kadar Ordu Büyükşehir Belediyesinden ne kadarlık tahsilat sağladınız; bunları da soruyorum, Belediyenin size bir borcu var mı, onu da soruyorum.

Yine Mersin Limanı’yla ilgili sorularım var: Yani özellikle bu kurumun parasının yok edilip gittiğini yani o dönemdeki rakamların dolar bazında baktığımda çok büyük rakamlara tekabül ettiğini görüyorum. Türk lirası hızla değer kaybediyor, siz hızla alacaklarınızı alamıyorsunuz. SEKA Taşucu Limanı’nın devraldığınız 2017 yılından 2021 yılına kadar her yıl artan oranlarda kâr ettiğini vurguladınız. Bu sizin yönetiminizde olan limanın 2017 yılında 4 milyon 605 bin, 2018 yılında 7 milyon 97 bin, 2019 yılında 17 milyon 133 bin, 2020 yılında 24 milyon 733 bin lira kâr etmiş ve 2021 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla 30 milyon 18 bin lira net kâr elde ettiğinizi övünerek söylediniz. Ya, kâr oranlarındaki yıllık artışlara bakınca bu konuda övünmekte haklısınız ancak böylesine kâr eden liman, her yıl büyüyen bir liman Türkiye Denizcilik İşletmeleri ve dolayısıyla devletimiz için altın yumurtlayan bir liman olarak... Yani “Biz kazanıyoruz oradan şu kadar milyon TL.” derken yine burası da devrediliyor ne hikmetse. Yani biz bu kârları, âdetâ altın yumurtlayan tavuğu -benzetme olarak söylüyorum- göz göre göre niye kesiyoruz, niye başkalarına biz bunu veriyoruz, niye kendiniz işletmiyorsunuz? Devredilen bu limanın son andaki net kârının 30 milyon olduğundan yola çıkarsak bu 30 milyon net kârın limanı devrederek yüzde 25 kâr payına yani 7,5 milyona razı olarak devir olunuyor. Yani niye bizim ülkemizde bizim KİT’lerimiz, böylesine kâr eden kuruluşlarımız varken bunlar başkalarına devrediliyor? Limanlar zarar ediyor diye devredildi, “Limanlar zarar ediyor, işletemiyoruz, sırtımızda kambur yük.” falan denildi. Peki, Mersin Taşucu Limanı niye devredildi? Kâr edilen kuruluş neden devredildi? Yani bu, Türkiye Cumhuriyeti’nin diğer birçok fabrikası gibi birilerine acaba peşkeş mi çekildi? Niye devrediliyor? Mersin Taşucu Limanı’nın devrinden kurumun, devletin kasasına ne kadar lira girdi? Kalsaydı ne kadar girecekti? Kırk yıl boyunca limanın tahmini geliri, siz de biliyorsunuz ki bugün 30 milyonsa kârı, yarın bu 300 milyon olacak yani orası iyi işletilirse daha çok kâr edecek bir liman diye bakılmadı mı yani?

Yine limanlarla ilgili birkaç sorum daha olacak, kapatacağım sorularımı, konuşmamı da: Bu yılın başında Mecliste bizlerin karşılıklı olarak tartıştığımız bir kanun geçti. Bu kanunla Hopa, Giresun, Sinop, Rize, Antalya, Alanya, Marmaris, Çeşme, Kuşadası, Trabzon, Dikili, Galataport, limanlarında otuz; Tekirdağ, Mersin, Samsun, Bandırma, İskenderun, Derince limanlarında otuz altı yıl olan işletme süresi kırk dokuz yıla uzatıldı ve 18 limanda işletme sürelerinin kırk dokuz yıla uzatılmasıyla birlikte Antalya Liman işletmesi süresi 2047, Mersin 2056, Hopa Limanı 2046 yılına çıkmış oldu. Bütün bunlar ihalesiz ve rekabete kapalı olarak yapıldı, kamu yararı gözetilmedi, yeniden ihaleye çıksaydı belki devletimizin çok daha fazla kazancı olacaktı.

Şimdi, siz dediniz ki: “Bu konuda bizim yönetim kurulu olarak alınmış bir kararımız yok.” Ama Türkiye Denizcilik İşletmelerini kim yönetiyor? Kâğıt üstünde siz yönetiyorsunuz, siz varsınız orada, biz muhatap olarak size konuşuyoruz, Sayıştay sizi denetliyor, biz size soruyoruz, “Ya, bu limanların özelleştirilmesi konusundaki fikriniz ne?” “Vallahi billahi biz onu hiç konuşmadık.” Ne yani konuşulmayan şeye kim karar verdi? Kimse size sormadı mı “Bu limanların süresinin uzatılması konusunda Türkiye Denizcilik İşletmelerinin görüşü nedir?” diye hiç kimse gelip size bir soru sormadı mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, toparlayalım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Böyle talimatla iş yapılan kurumlar hâline gelmiştir bütün kurumlar, kabul ediyorum ama hiç olmazsa insan kendi işlettiği kuruluşların hakkını hukukunu savunmak için “Ya, efendim bu limanları özelleştirirken farklı bir duruma geldik hani zarar etti diye özelleştirdik ama bu kurumlar biz işlettiğimiz yerde, Taşucu Limanı’nda zarar etmiyoruz, kâr ediyoruz. Bakın, hazinemize şu kadar milyon lira götürüyoruz ve belki bu limanlar bize geriye dönmüş olsa tekrar belki biz işleteceğiz ve kâr edeceğiz ya da kâr edemezsek yine özelleştirilirken ihaleye girilsin, rekabet çalıştırılsın niye biz bunları kimseye sormadan bu insanlara kırk dokuz yıllığına uzatıyoruz, bu hukuki mi, bu kanuni mi?” diye hiç kimse niye görüş belirtmiyor arkadaş ya? Nasıl bir görev anlayışı içerisinde davranılıyor ya? Yani ilkokulda sınıf başkanı seçiyoruz, ilkokulda öğretmen bize birtakım şeyler söylüyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, toparlayalım lütfen.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Toparlayacağım.

Birtakım şeylere biz ilkokulda karşı çıkıyorduk ya. Yani biz ilkokulda diyorduk ki: “Hayır öğretmenim, şöyle de olsa olmaz mı?” diyorduk ya yani bu kadar mı bizim kurumlarımızın içi boşaltıldı; böylesine bir şey olmaz. Yani burada, arkadaşım söyledi, ben yönetim kurulu üyeliklerinin içeriğine girmek istemiyorum ama içimi acıtan şu: Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi olarak gerçekten görevinizi yapmıyorsunuz. Ben bu noktada ilk kez KİT’ler içerisinde bu kadar ağır bir ifade kullanıyorum ve bunu da haklı olduğumu düşünerek kullanıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Gündoğdu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Çok değerli Komisyon üyeleri, Sayın Genel Müdür ve yönetim kurulu üyeleri, diğer kurumların temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayıştayımızın Değerli Başkanı ve üyeleri, saygılar sunuyorum.

Tabii, “liman” deyince Ordu’dan mevzubahis açılınca birkaç şey söylemek istedim: Ordu Limanı’yla ilgili, evet, Ordu Limanı özelleştirildiği dönemde bir firma, burada ismi geçen “Çakıroğlu Liman İşletmeleri AŞ” adında firma burayı devralıyor fakat devraldığı liman yıllar önce yapılmış ve bu limanın işlevsel bir durumu yok. Oradan yapılacak bir gönderi de yok yani orayla ilgili o limanı aktif kullanma şansı yok. İhaleyi zamanında almış, daha sonra da sonraki süreçlerde oradan bir şey gönderemeyince yani transfer gerçekleştiremeyince, belli bir süre sonra zarar ettiğini görünce burayı bırakmış. Ama bu esnada oraya verdiği ya da yaptığı şeyler karşılığında ödemesi gerekli olan bir ödeme varsa onların tahsil edilip edilmediğiyle ilgili bilgim yok. Ama ben o limanın zarar ettiğini, işleten tarafından da zararda olduğunu dışarıda yaşayan biri olarak bunu gördüm.

Tabii, Ordu’da, Fatsa, Ordu merkez, Ünye Limanı var, 3 tane limanımız var, 3 limandan bu bahsedilen, gündeme gelen, geri devredilen liman Ordu merkezdeki liman ve onun haricinde bir de Fatsa ve Ünye’de var. Bu daha çok kömür taşımacılığında aktif kullanılıyordu, kömür işi bittikten sonra limanlar işlevsel hâle geldi. Bu sefer de devlet de elbette 2014’te “Bunu daha aktif işletebilecek birileri varsa biz buraları ihaleye çıkaralım, verelim.” dedi ve doğru bir karardı. O zamanki karar doğrudu çünkü işlevsel hâle getirebilmek için özel işletmecilerin bunu gerçekleştirmesi ve işletmesi gerekiyordu. O zaman özelleştirildi, para kazanamayanlar bunu bırakmak zorunda kaldı fakat neticede şu anda, 2015 yılında Bakanlar Kurulunda alınan karardan sonra 2015 yılında Ordu Büyükşehir Belediyesine bunlar devredildi. Önce ilçe belediyelere verildi, Ünye, Ünye Belediyesine; Fatsa, Fatsa’ya; Ordu, Ordu’ya verilmişti. Büyükşehir olmasıyla birlikte hepsi büyükşehir uhdesine geçti fakat bu limanları da elbette

belediyeler kolay işletemez. Ama son dönemde burada bahsedilen Mersin'deki -yanlış söylemiyorsam- SEKA Taşucu Limanı'nın geri devralınmasında ve buradaki kâr marjına baktığımızda çok önemli ciddi bir kâr. Ama ne zamandan sonra yapılan kâr? Türkiye'nin ihracatının artmaya başladığı zamandan sonra olan bir kâr. Yani Türkiye Cumhuriyeti devleti şu anda 220 milyar dolar ihracat yapıyor, bu ihracatın belli bir kısmını da deniz yoluyla yapıyor. Elbette buradaki liman kârlı gözükebilir, doğrudur, kârlıdır da ama Ordu'daki limandan yapılacak olan bir ihracatın kârlılığı ve ne kadar ihracat yapılacağı ortada olmayınca bununla ilgili elbette hem belediye hem Denizcilik İşletmeleri AŞ bu konuda limanın büyükşehir devredilmesini o zaman uygun görmüş ve devredilmiş. Büyükşehir Belediyesinden yüzde 25'lik payını alabilmesi için de daha sonradan Büyükşehir Belediyesi buraya ekstra yatırımlar yapmış yani orada mendireklerin uzatılmasıyla ilgili, bunlarla ilgili izinler alınmış, yatırımlar yapılmış. Neticede o bölgede yapılan, devredildiği zaman, bu limanlar özelleştirildiği zaman ortada olan hizmet verme şekli ile şu anki hizmet verme şekli çok farklı. Yani o zaman hizmet verebilmesi için yeterli değil, bunu yeterli hâle işletmeyi alanlar getiriyor, Ordu Büyükşehir Belediyesi getiriyor ve belli bir seviyeye getiriyor ve şu anda limanlarımız iyi hizmet verebilecek seviyede. Ama Ordu Ünye Limanı'ndan ihracat olacak ki ciddi manada oradaki liman para kazansın. Şu anda limanların, bizim bölgemizdeki limanların çok fazla rantabl olmadığını düşünüyorum. Ama benim buradaki esas ricam Denizcilik İşletmelerinden, bu konuda, belediyelerimiz işletemiyorsa bunlarla ilgili yeni bir yasayla bunların devralınması ve işler hâle getirilmesi gerekir.

Ünye Limanı'ndan Rusya'ya yaptığımız ihracatın yüzde 90'ını oradan gönderebiliriz, bunlar da yapılabilir İç Anadolu'dan gelen, bunlarla ilgili çalışma yapılmasını ve diğer konularla ilgili de...

Tabii, burada Atila Bey'in sorduğu çok soru var, o soruları sorarken 2014 yılındaki limanların durumu ile bugünkü limanları kıyaslayınca, tabii, bu sorular olabilir. Ama 2014 yılında bu soruları sorsaydık bugün burada birçoklarının limanlarla ilgili diyeceği şuydu: "Limanlar para kazanmıyor ve işler hâlde değil." İhracat artınca ihracatla birlikte limanlarımız da hareketlendi, bu limanların hareketliliğiyle birlikte limanlarımız para kazanmaya başladı hem Mersin'deki hemen diğer bölgelerdeki limanlarımız. İnşallah önümüzdeki günlerde ihracatımızı daha da artıracamız ve Ordu Limanı gibi Karadeniz'deki diğer limanların birçoğu da daha işler hâle gelecek ve Denizcilik İşletmeleri de bu konunun takipçisi olarak inşallah bu şeyde hem yatırımlar hem takipleriyle daha iyi bir seviyeye taşıyacağımıza ben inanıyorum. Hem şu anda burada bulunan Yönetim Kurulu Başkanı Genel Müdürümüze ve yönetim kurulu üyelerine bahsettikleri, geri aldıkları limanda yaptıkları kârdan dolayı teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Buyurun Sayın Karaman.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, değerli üyeler, çok değerli Sayıştayımızın değerli denetçileri ve Denizcilik İşletmelerinin değerli yöneticileri; hepinizi sevgi saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz.

Gerçekten bu konuyla ilgili ben, müsaade ederseniz, vekilimin çok kızgınlıkla bahsettiği şeylere biraz açıklama getirmek istiyorum. Konu şu: Yani yaklaşık on beş yıldır liman işleten birisi olarak bunları açıklama zarureti duydum.

Şimdi, devletin işlettiği limanları, biz devleti işletirken...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Erzincan limanını mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Tuncer, dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – "Erzincan limanını mı işlettiniz?" diyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Erzincan’dan çoktan geldim ben. Yok, Demiryollarının işlettiği limanlar vardı, özelleştirdik de. Ben oradaki tecrübelerimden bahsetmek istiyorum, konu şu: Gerçekten devletin liman işletmesi çok zor. Liman işletmek demek, dünyadaki yüklerin, “line”ların... Gidip onlarla anlaşmak, onlarla sözleşmek, nerede hangi “line”nın daha iyi olduğu, yani rotanın daha iyi olduğunu bilmek, dünyada belirlenen şeyleri yapmak lazım. Bunun için diyelim ki siz Çin’de bir limanla anlaşıyorsunuz, gidiyorsunuz Çin’e, dedikodu; geliyorsunuz Amerika’ya, dedikodu; gidiyorsunuz şuraya... Çünkü bunlar için anlaşma lazım. Onun için, kim ne derse desin, özel sektör limanı devletten daha iyi işletir. Buna için ben her türlü çalışmaya varım.

İki: Bu özelleştirdiğimiz limanlara bakıyoruz, özelleştirilen Mersin Limanı hakikaten Türkiye’nin en büyük limanı, İskenderun Limanı da öyle, öbürü de öyle. İzmir özelleşmedi, öyle kaldı, bakalım, inşallah iyi olur gelecekte. Bunlar limanla ilgili konular.

Üç: Denizcilik İşletmeleri hakikaten devletin verdiği görevle liman işletiyor yani en büyük işi o. Bazen kendi işletiyor, bazen birine veriyor, bazen de birinden alıyor. Biraz önce Genel Müdürümüz Tekirdağ Limanı’nı anlattı yani önce veriyor, sonra oranın işletilmesini alıyor yani bir sigorta gibi çalışıyor Denizcilik İşletmeleri ve bu limanların özelleştirilmesi de Denizcilik İşletmelerine bağlı değil; Özelleştirme Başkanlığı var, onlar alıyorlar bu kararı. Yani Demiryolları da almadı, Demiryollarının limanları özelleştirilirken Demiryollarının Yönetim Kurulundan da çıkmadı, Özelleştirme İdaresi karar verdi ve özelleştirildi çünkü orası bütün özelleştirme kapsamına göre her şey Özelleştirme Başkanlığının sorumluluğunda. Onun için kaynaklanıyor, onun için yönetim kurulu kararları olmayabilir yani dolayısıyla etkili Özelleştirme Başkanlığı.

Bir de şeyi açıklamak istiyorum yani bu limanların sürelerinin uzatılmasını. Gerçekten bu konuda çok çalıştık, Meclisten de geçti. Yani Denizcilik İşletmelerinin konularını incelerken konuyu buraya, Meclisten geçen bir kanunu da buraya getirmek, onu sormak, muhatabı olmayan yerlere sormak, oradan cevap almaya çalışmak çok da şık değil. Konu şu: Limanların bir kısmı özelleşti, bir kısmı devletin, bir kısmı da özel sektörün. Türkiye’de 2023 hedeflerine göre işte “Şu kadar ihracatımız artacak, ithalat böyle olacak.” falan derken limanlar özelleşti ama onların geriye teslimi azaldı. Beş yıl olan var, on yıl olan var; daha düşük, daha yüksek olan var. Liman işletmecileri “Ya, biz yatırım yapmak istiyoruz. Hakikaten Türkiye geliyor, ihracatı artıyor, ithalatı artıyor. Çok sıkıntılarımız var. Bunların sürelerini uzatsak da yatırım yapsak.” diye müracaat ettiler. Bunu sadece onlar değil, özel sektör de etti çünkü onların yeri de Millî Emlakin yerleri yani o da devletin. Liman özel diye yani kendi malı gibi kullanamıyor, ona da devlet izin veriyor “Şu kadar işletirsin, bu kadar işletemezsin.” diye. Sonra kanun şekline dönüştü ve Meclise geldi, bu tartışıldı. Şimdi, eleştirilen konu şu: “Bu limanlar ihale edilmeden veriliyor.” Öyle değil, bu limanlar zaten ihale edilmiş, belli yani. Adamın döviz bazında ne kadar vereceği -genelde de döviz bazında limanların ihalesi, TL bazında değil, döviz bazında çünkü uluslararası ticaret yapıyor, ve genelde de döviz bazında yapılıyor- ihale edilmiş. Yıllık kiralari belli, ne verdiği belli. Bunun üzerinde, onun altında olmamak kaydıyla daha yukarısına ne kadar pazarlık edilirse... Böyle bir uzatma işi var, bu da kanun olarak geçti. Burada şimdi Denizcilik İşletmelerinde onu tartışmamız çok zor, onu isterseniz Genel Kurulda konuşalım. Dolayısıyla, hakikaten, bu limanlar Denizcilik İşletmeleri için, Türkiye için çok önemli. Arkadaşlar da elinden gelen her şeyi yapıyor, hakikaten çok yoğun bir çalışmaları var, biz de gördük alt komisyonda, eleman sıkıntıları da var, onlar için de belki tavsiye kararları alınabilir çünkü -bunların görevi- bir sürü liman var, onların işletilmesi gerekiyorsa işletecek, işletmemesi, özelleştirmesi gerekiyorsa özelleştirmeye verecek yahut kendisi başka yöntemlerle yapacak. İşleri hakikaten zor, Allah kolaylık versin. Ellerinden geleni yapıyorlar. Hepsine de çok teşekkür ediyorum.

Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Konuşmalar tamamlandı.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekilli arkadaşların...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Efendim...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şimdi, Süleyman Ağabey benim yorumum üzerine bir şeyler söyledi, ben de söylemek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama sataşma falan yok burada, bir şey yok.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ben bir şey söyleyeyim, Süleyman Ağabey’in limanların özelleştirilme sürelerinin uzatılmasına yönelik fikirlerine katılmıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Genel Kurulda bunlar çok değerlendirildi, konuşuldu.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum. Sayın Genel Müdürüm, soruların cevaplarını yazılı olarak da verebilirsiniz.

Buyurun.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Biz yazılı vereceğiz. Sadece bu İBB’nin iskeleleri, bir de KKTC’yle ilgili çok kısa bir iki cümle etmek istiyorum müsaadeniz olursa.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – İBB’nin iskeleleriyle ilgili efendim... Bizim mevcut Yönetim Kurulu Başkanımız 2020 yılında göreve başladı ancak bu iskelelerin ulaşım koordinasyon amaçlı değil de iktisadi faaliyet için kullanıldığına dair tespitimiz 2016 yılındadır. 2016 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yetkilileri ve kuruluşumuz yetkilileri tarafından ortak bir çalışmayla buradaki iskelelerin amacına aykırı kullanıldığı, ulaşım koordinasyon amaçlı kullanılmadığına, bunun tespit edildiğine ilişkin bizim raporumuz var. Biz bunu davaya konu ettiğimizde de mahkeme dosyalarında da bu görülebilir. Ama bizim Yönetim Kurulu Başkanımız 2020 yılında görevine başlamıştır. Bu hususun altını çizmek istiyorum.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bulunan şirketle ilgili de hissedar olduğumuz şirketle ilgili de biz burada hem özelleştirme konusuyla, sermaye artırımı ve sayın milletvekilimin bahsettiği feribotla ilgili yenilenmesi ya da satılarak yeni bir feribot alınması hususlarıyla ilgili Özelleştirme İdaresi Başkanlığımız nezdinde ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’yle görüşmelerimiz devam ediyor. Bunu da arz etmek isterim.

Özelleşen limanların denetimi konusunu sayın vekilim arz etmişti. O konuda bizim İşletmeler ve Mali Denetim Müdürlüğümüz var. Bu müdürlüğümüz tarafından bunların denetimleri yapılmaktadır. Tabii, burada sadece TDİ payına ilişkin olan limanların biz bu denetimlerini yapıyoruz. Diğerlerinin denetimleri işletme hakkı devir sözleşmesindeki hükümler çerçevesinde yapılmaktadır.

Bu hususları kısaca arz etmek istedim.

Diğer konulara da yani bu konuların daha detaylılarına da biz yazılı olarak cevap vereceğiz Sayın Başkanım.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ’nin 17/9/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 32.223.122,60 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ’nin 18/6/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 28.194.298,07 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ŞİRVAN VEKİLİ ÇALIŞKAN – Efendim, Sayıştay tarafından 2019, 2020 yılının sonundaki bulgularla ilgili çalışmalarımız titizlikle devam edecektir.

Size, sayın vekillerime ve tüm katılımcılara teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ben de işlerinizde kolaylıklar diliyorum.

TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ŞİRVAN ÇALIŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli komisyon üyeleri, gündemimize 12 Mayıs 2022 Perşembe günü -yarın- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ Genel Müdürlüğü ve bağlı ortaklıkları ile Türk Reasürans AŞ’nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.11

